

Gradisov Vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADISK«

Polletno nagrajevanje

S tem, da je bil potrjen naš novi tarifni pravilnik, je obenem uveljavljen in je postal obveza tudi »Pravilnik o nagrajevanju«, ki je njegov sestavni del. Četudi je bilo o določilih tega pravilnika in o sistemu nagrajevanja, ki ga obdeluje, že precej povedanega, se zdi, da je ta stvar tako važna, da bo treba o njegovi vsebini še mnogo govoriti in pisati, dokler ne bo sleherni član kolektiva dojel bistvo njegove vsebine in funkcioniranja njegovega sistema.

Vsi pač poznamo slabosti dose-danjih pravilnikov o premiranju in nagrajevanju. Premije in nagrade po večini niso bile priznanje za večjo prizadevnost, trud in uspeh nagrajenca. Večinoma so bile to neka-ke dodatne plače, tako da se je zgo-dilo, da so dobivali visoke premije ljudje, ki nikakor niso v redu izvrševali svojih dolžnosti in ki so za-razdi tega iz podjetja tudi odšli. Pre-mije so dobile prizvok nekakih ne-poštenih prejemkov tudi takrat, ka-dar so jih prejemale tovariši, ki so jih brezdvomno zaslužili. Tudi na-grade potem, ko je bil prvotni pravil-nik o premijah ukinjen, niso po-ložaja bistveno popravile.

Zivljenjske ravni delovnih ljudi ni mogoče dvigovati drugače kot

tako, da bo povprečna nagrada ena-ka povprečnemu akordnemu pre-sežku.

b) Nagrade za posebne zasluge, za katere predviden znesek je do-ločen z 1% izplačanih plač. Ta sklad bo v smislu pravilnika razdeljen med edince in bodo z njim razpol-gali delavski sveti edinic.

Ker so nagrade prve vrste po svo-jem značaju in vlogi isto, kot akord-ni presežek pri delu po učinku, je seveda jasno, da nekdo ne more biti za isto prizadevanje nagrajen dvakrat. Zato te nagrade ne more-jo dobiti tisti in za tisti čas, ko so bili plačani po učinku. »Nagrada« ni najboljša ime za te vrste prejem-kov, vendar boljšega zaenkrat ni-mo našli.

V smislu »Pravilnika o nagraje- vanju« vodi celotno delo okrog pe-riodičnega ocenjevanja in nagraje- vanja centralna komisija, ki določi podkomisije po edinicah. Vse te ko-misije so že formirane in so začele z delom. V smislu sklepa centralne komisije, bo le ona sama ocenila ves tehnični kader v podjetju in vodje gospodarsko-računskih sek-torjev po edinicah. Člani centralne komisije so že začeli z zbiranjem podatkov za ocenjevanje in sestav-ljajo predloge za komisijo.

trebna ne glede na to, kako dotični na njo reagira.

Cim bodo naslovni spiski za dru-go tromesečje letošnjega leta izde-lani, bomo izračunali znesek nagrad-nega sklada. Za ta račun je potreb-no poznati tudi povprečni akordni presežek. To je za drugo tromesečje nekoliko težje, ker dosedanja evi-denca, ki jo centrala dobiva, pozna le finančni količnik preseganja norm, ne pa časovnega. Ta sta v tem času bila še različna, ker so bile ta-rifne postavke za določitev akordne cene višje od dejanskih tarifnih pos-tavk. V bodoče bo to mnogo lažje. Cim bodo znani še rezultati pollet-ne bilance in finančni uspehi, pro-duktivnost dela in drugi elementi za posamezne edince, bo centralna komisija lahko določila kvote točk, katere bodo podkomisije razdelile med upravičence, ki jih one ocenju-jejo. Te kvote točk bodo — kot to že pravilnik predvideva — določene na podlagi gornjih pokazateljev. To je nujno, da bi bile podkomisi-je prisiljene ocenjevati z istimi me-riili.

V tem principu obstoja globoka in materialna stimulacija za tehni- ni in ostali vodilni kader, da bi čimveč del izvajali v akordu. Cim več se dela v akordu, tem manj je nagradnih upravičencev. To pome-ni, da se dana kvota točk razdeli med manj ljudi. To pa pomeni, da so v tem primeru nagrade tudi več-je. Obenem pa, čim več dela se iz- vaja v akordu in čim boljše je delo organizirano, tem večji so akordni presežki in s tem tem večji nagrad- ni fond. Končno so edince stimuli-rane k temu, da imajo čim manj ad-ministrativnega in pomožnega oseb-ja.

Pravilnik predvideva, da lahko prejme nagrado le tisti, ki je dose-gel vsaj 60% dosegljivih točk. Sma-tra se namreč, da je tisti, ki doseže najmanj 60% točk, že dovolj pla-čan s svojo tarifno postavko. Če je dosegljivih največ 20 točk, znaša od tega 60% 12 točk.

Če n. pr. sedaj edinica, ki ima 50 nagradnih upravičencev, razpolaga z 600 točkami, ne bo nihče iz te edince prejel nagrade, če bo vsa-kemu dala enako, to je 12 točk. Ko-misije bodo torej morale boljše ocenjevati boljše, slabše pa slabše, torej ne bodo smele uganjati »urav-nilovke«. Pravilnik pa tudi predvi- deva, da se nekemu, ki je v nekaj zaporednih ocenjevanjih prejel sla-bo oceno, more zmanjšati tarifna postavka, v skrajnem slučaju pa je take lenuhe in nesposobne treba odpustiti. Zato upravičeno predpo-stavljamo, da upravičenci do ocen-jevanja ne bodo indiferentni, češ, zakaj bi se trudil, saj mi je tarifna postavka tako in tako zagotovljena.

Končno naj povem nekaj še o posebnih nagradah, ki znašajo 1% doseženih plač in ki jih bodo do 80% delili delavski sveti edinic. Ta sklad bo treba, ko bo znana pollet-na bilanca, formirati in ga razdeliti med edince. Delavski sveti pa naj ne bi vsega sklada razdelili takoj. To bi bil njihov stalni sklad, na ka-terega bi vsako tromesečje dobili nova sredstva, iz njega pa dajali nagrade takrat, ko bo nagrado kdo zaslužil. Ker bo ta sklad v podjetju znašal več kot 10 milijonov na leto, je s tem delavskim svetom edinic dano v roke močno sredstvo za po-speševanje delovne vneve na nji-hovem področju. S tem bomo od-pravili tudi tisti nedostatek dose-danjega nagrajevanja, da smo na-grade delili šele takrat, ko smo na prizadevanja in uspehe poedincev v tistem času že zdavnaj pozabili.

Partijske in sindikalne organiza-cije imajo pri tem nagrajevanju važno poprišče dela. Navadno ni najboljši predpostavljani tisti, ki je pri svojih podrejenih najbolj priljubljen. Dober šef, ki ima pred očmi vsakodnevnice koristi delovnih lju-

čprav ne moremo trditi, da bi bil to splošen pojav — da nekateri po-litične organizacije dajejo takim lenuhom potuho. Na drugi strani pa tudi ni vseeno, znajo šefi in drugi nadrejeni upoštevati pozitivne pred-loge svojih delavcev ali ne. Oni to morajo delati in še več, oni so tisti, ki so prvi poklicani, da pomagajo organom delavskega upravljanja v njihovem razvoju in ki morajo raz-vijati iniciativo svojih ljudi.

Politične organizacije v našem kolektivu morajo biti dovolj zrele, da bodo znale ugotoviti resnične za-sluge, skrb za napredek, delovni na-por in prizadevanje ne glede na priljubljenost in popularnost osebe in ki bodo pomagale komisijam po-iskati tudi tiste tihe a marljive in prizadevne tovariše, ki delajo na zahtevnih delovnih mestih in pod težkimi pogoji, ki pa jih morda do-sedaj ravno zaradi njihove skrom-nosti in nevsiljivosti nismo pravilno cenili in upoštevali.

Z novim sistemom nagrajevanja ima sleherni član kolektiva mož-nost biti plačan po svojem delu tam, kjer se učinek da meriti, s plačo po učinku, tam pa, kjer to ni mogoče, z nagradami na podlagi ocene. Uspeh tega sistema je brez sodelovanja političnih organizacij malo verjeten, z njihovim sodelova-njem in aktivno pomočjo pa zagot-ovljen. Ing. Jože Uršič

Najprej v domači hiši!

Nedavno smo imeli v dveh naših edinicah določene probleme, ki so jih edince skušale reševati na način, ki se nam ne zdi naj-boljši, in bi tudi ne prinesel željenih uspehov.

Mislimo pri tem na članka, ki sta izšla v pretekli številki, ter govorila o delavskem upravljanju v betonarni in pa o delu sindi-kalnih in partijskih organizacij v Podbelki, ki je reševala neke probleme s krajevnimi partijskimi in sindikalnimi forumi, še pre-den jih je pravilno analizirala v lastni hiši. Prepričani smo, da so težave že prebrodene, naslednji članek pa naj osvetli načela, kako naj bi se slični problemi reševali.

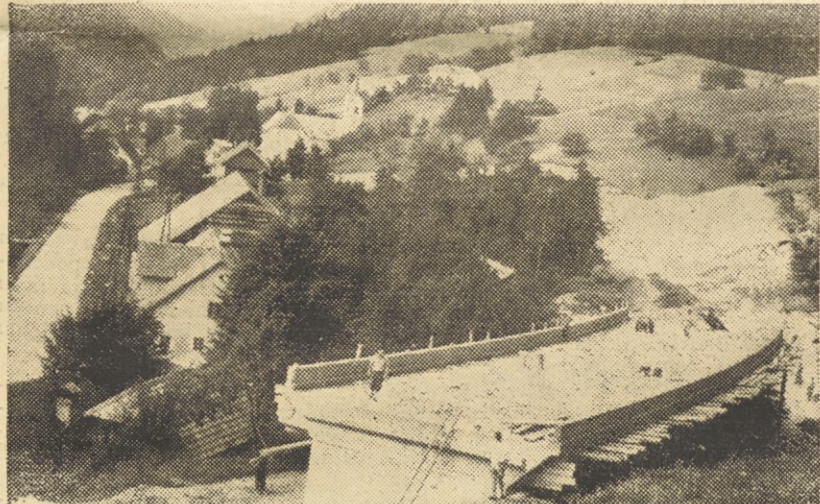
Vedno večji razmah delavskega upravljanja v naši socialistični družbi nas sili k iskanju novih oblik, ki naj mu zagotove čim uspešnejše delo in čimboljše rezultate. Razširiti dejavnost organov upravljanja in istočasno izoršiti mobilizacijo čimvečjega števila naših najnaprednejših delavcev, da pri tem sodelujejo, je ena naših temeljnih nalog. Pri tem ni važno, v katerih organizacijah se ta široka fronta pojavlja, bistveno je, da obstaja, da daje nenehne pobude, da združuje čimveč naprednih delavcev, ki se hočejo vključiti v proces upravljanja. Med oblike tega dela sodijo poleg delavskih svetov in upravnih odborov podjetja ter edince tudi naše sindikalne, mladinske in partijske organizacije, njihovi sestanki, posveti, ankete, analize, množični sestanki, plenumi, pa tudi po-svetovanja tehničnega in komercialnega kadra, skratka, vse, kar se pojavlja v naši vsakdanji praksi.

Razumljivo je tudi, da mora imeti tako veliko podjetje, kot je naše, tako širok izbor oblik delovanja, saj se teritorialno razte- za po vsej Sloveniji, sposobno je izoršiti vsako proizvodno nalogo, ki jo utegne postaviti gradbeništvu pred nas, mimo tega pa smo dolžni dajati iniciativo tudi sami, voditi oster boj za večjo produk-tivnost ter za boljše in hitreje metode grajenja. Taka borba zahteva seveda sodelovanje vseh članov kolektiva, vsi morajo zanj vedeti in prispevati po svojih najboljših močeh k čimbolj-šemu uspehu. Zato je bilo jasno, da smo iskali še boljše povezave vseh članov kolektiva, še boljše metode za informiranje naših de-lavcev in uslužbencev o dogodkih v podjetju in izven njega, ter smo to skušali ustvariti z lastnim časopisom: Gradisovim vestni- kom.

Ne bomo tu ponovno naštevati vseh neštetihi nalog, ki jih mo- ra izpolnjevati tak časopis, omejili bi se le na nekaj osnovnih in najbistvenejših. Hoteli bi podčrtati predobem nalogo, ki jo ima tak interni časopis v našem boju okrog nekaterih problemov, ki so načelni in ki jih mora časopis, kot take tudi objavljati, zasledu- joč pri tem vseskozi konstruktivne cilje, ki so nam postavljeni in h katerim vsi stremimo. Tu mislimo boj za široko sodelovanje vseh tistih, ki so odgovorni za uspeh našega dela, od upravnice, njenega delavskega sveta do sindikalne in partijske organi- zacije. Pri tem smatramo, da je posebno važno, da smo pri tem konstruktivni, da gledamo na probleme široko in da skušamo vedno najti najboljše rešitve, da se mora vedno najti pobudnik, ki naj povezuje vse odgovorne v celoto, pa naj bo to uprava edince, naj bodo to organi upravljanja ali politične sile edince. Zavedati se moramo, da mora biti cilj vseh teh isti, smoter in namen isti, za- radi česar ne more niti priti do nesoglasja, če je le pri vseh dovolj dobre volje. Mislimo tudi, da mora naš časopis vzgajati ljudi v odkrite borbe za konstruktivno delo, v ljudi, ki se ne bodo branili povedati svojega mnenja v obraz komurkoli, če bodo pri tem za- sledovali pošteno cilje, ki smo si jih postavili kot nalogo mi vsi. Prepričani smo tudi, da so člani naših kolektivov danes že davno toliko zreli, da lahko sami rešijo vse probleme, ki se jim pojavlja- jo, da pa morajo biti seveda pri tem tudi iskreni in nesebični, da ne smejo nikoli postavljati osebnih interesov pred interese celote, da morajo biti pri svojem delu kritični do lastnega mnenja, kakor tudi do mnenj drugih, predvarni in premišljeni, ker bodo le tako najbolj koristili našemu boju in izpolnjevanju nalog. Smatramo, da moramo kot osnovno nalogo vseh naših družbenih sil v edinicah postaviti zahtevo, da je treba vse probleme reševati najprej doma v lastni hiši ob sodelovanju vseh tistih, ki so za naše uspehe družbeno politično pa tudi gospodarsko odgovorni. Šele potem, ko bi ugotovili da vse te sile ne zadoščajo, iščimo rešitve in pomoči drugod.

Druga stvar, ki se nam zdi važna, pa je tudi določena vse- stranska postopnost pri obračunavanju raznih problemov pri razči- ščevanju odnosov, saj živimo končno v socialistični družbi, v ka- teri je vsak posameznik soodgovoren tudi zato, koliko je doprine- sel k vzgoji sodelavca k njegovemu političnemu in moralnemu dvi- gu. Vedeti moramo, da je potrebno imeti pri vzgoji mnogo po- trpljenja, da pa nas mora vedno voditi misel, da lahko družba po- zitivno vpliva na vsakega posameznika in je le konkretno podrob- no delo nas vseh merodajno za to, v kakšni meri in v kakšnem času bomo pri nekom uspeli. Vsakemu našemu sodelavcu moramo dati možnost, da svoje napake vidi in tudi popravi, da se vključi v veliki stroj naše izgradnje kot pozitiven člen in sodelavec. Če bo- mo tako delali in nam bo pri tem v pomoč naš Gradisov vestnik, ne bodo izostali niti uspehi, ki si jih želimo, iz našega kolektiva pa bomo ustvarili monolitni blok delavskih ljudi, ki bo z veseljem gradil našo socialistično družbo in dobre medsebojne odnose.

K-n

Na trojanskem klancu smo prevzeli enega izmed najtežjih odsekov pri gradnji avtomobilske ceste Ljubljana—Maribor. Več o tem beri na 4. strani

edino in samo s povečevanjem pro- duktivnost dela. Osnovni namen dobrega sistema premiranja in na- grajevanja je vzpodbujanje delav- cev k večjim naporom in prizadev- nosti, k nenehni borbi za povečanje produktivnost dela. Večina delav- cev na naših gradbiščih in delovni- ščih lahko stimuliramo k boljšemu delu z nagrajevanjem po učinku. To je treba delati povsod tam, kjer je mogoče učinek objektivno meriti. Pri nas to urejuje »Pravilnik o delu po učinku«. Ostane pa še vrsta delavcev in med temi večina usluž- bencev, kjer učinka ni mogoče ne- posredno in objektivno meriti. To velja predvsem za tista delovna me- sta, kjer sta od prizadevnosti ljudi bistveno odvisna produktivnost de- la in finančni uspeh celotnega ko- lektiva. Novi pravilnik o nagraje- vanju skuša izpopolniti to vrzel.

Že na zasedanju v Ankaranu je delavski svet ugotovil, da je treba računati s tem, da se bo predvideni sistem moral še izpopolnjevati in razvijati. To že pravilnik sam pred- videva in urejuje način, kako se lahko dopolnjuje tudi v času, ko se tarifni pravilnik sicer ne spreminja.

Pravilnik predvideva dve vrsti nagrad: a) Nagrade na podlagi periodi- čnega ocenjevanja vsake tri mese- ce. Te nagrade so po svojem bistvu in pomenu isto, kot pri delavcih, ki so plačani po učinku, akordni pre- sežek. Sklad teh nagrad se formira

V teku je delo na sestavljanju naslovnih spiskov nagradnih upra- vičencev. Edince so svoje predloge že poslale. Centralna komisija bo te predloge še pregledala in po potre- bi zahtevala dopolnitve. Predlogi kažejo, da je po gradbiščih upra- vičencev nekaj več kot 20% vseh zaposlenih, v centralnih obratih pa, kjer večina delavcev dela na re- montu in njihovega dela ni mogoče akordirati, pa je število upravičen- cev znatno večje.

V prihodnjih dneh bo torej šlo skozi sito in rešeto centralne komi- sije in podkomisij po edinicah okrog 1200 članov našega kolektiva. Za vseh teh 1200 naših tovarišev bo- do komisije analizirale njihovo de- lovno vnevo, prizadevanje in uspe- he pri delu. Ze samo dejstvo, da smo to delo organizirali in da se iz- vaja, pomeni velik napredek v naši organizaciji. Vsi ti bodo po konča- nem ocenjevanju imeli priliko vi- deti, kako cenijo njihovo delo čla- ni komisije in njihovi neposredno predpostavljani. Vsi bodo lahko ve- deli, kaj naj popravijo, da bodo tu- di oni med nagrajenimi.

Seveda bi bili zelo navivni, če bi mislili, da ne bo nobenih napak, vendar prav gotovo napak in kriv- ic ne bo toliko, kot jih je bilo pri dosedanjih nagrajevanjih. In konč- no, možnost pritožbe je vsakomur dana. Treba je računati tudi s tem, da ljudje v splošnem le neradi pri- znajo kritiko in da bo tudi zaradi tega precej slabe volje, ko bodo rezultati objavljeni. Vse delo pon- avdi zaradi tega takrat nekoliko tr- pi.

Vendar v demokratski socialistič- ni družbi ni mogoče shajati brez objektivne kritike, kjer je ona po-

Vežejo nas skupni cilji

■ Rayne na Koroškem. — V kratkem smo pridobili okoli 60 novih članov sindikalne podružnice. Nemalo zaslug za to ima predsednik izvršnega odbora tov. Alojz Zavec. Zanimivo in razveseljivo dejstvo je, da je med drugimi pristopil tudi tov. Franc Rogarč, ki je do sedaj vedno odklanjal članstvo. Upamo, da bodo še nekateri trdoživci — nečlani sledili njegovemu primeru.

■ Pred kratkim je kolektiv sprejel sklep, da bo dal vsak član 4 urni zaslužek za izgradnjo telesno vzgojnih objektov v znani akciji »Mladini šport in razvedrilo«. Kot rečeno so se vsi člani kolektiva tej akciji odzvali, razen enega — člana delavskega sveta Franca Mesarica.

Stane

■ Jesenice. — Sestanka osnovne organizacije ZK Gradis Jesenice, se je udeležil tudi org. sekretar občinskega komiteja Jesenice. V članstvo so sprejeli nekaj novih članov. Razpravljali so o pripravah za proslavo na Jelovici. Na seji osnovne organizacije so razpravljali še o tarifni politiki in o investicijah za gradnjo družinskega bloka. V kratkem bodo sklicali mladinski sestanek, kjer bodo obravnavali in tolmačili statut ZK.

■ Na zadnjem zasedanju delavskega sveta ljubljanskega gradbenega vodstva so razpravljali o vaječih. Zaradi slabega vedenja so bili kaznovani z znižanjem nagrade vaječici Lenart Jalšovec, Rudolf Horvat. Istočasno pa so bili premeščeni iz samskega doma II v del. naselje v Tomačevo. Za dobo treh mesecev so znižali nagrado vaječicu Stefanu Petriču. O kaznih so obvestili starše.

■ CO Ljubljana. — Pod posebno točko dnevnega reda je upravni odbor razpravljal o poročilu komisije za tarifna vprašanja. Poleg ostalih vprašanj v zvezi z nagrajevanjem so v traktorski delavnici in avtoparku določili dvojne tarifne postavke, v remontni delavnici pa trojne. (za delo stroja t. j. efektivne strojne ure, za čas, ko stroj stoji izpraven na terenu in za čas popravila stroja na terenu ali v delavnici.)

■ Na drugi seji pa je upravni odbor pregledal in proučil 62 pritožb članov kolektiva na odločbe tarifne komisije. Večina pritožb je bilo ugodno rešenih, druge pa so s primerno utemeljitvijo zavrnili.

■ Celje. — Celjski delavski svet je razpravljal o izvrševanju plana. Do danes so realizirali planske naloge in izvršili za 469 milj. raznih del (letni plan 900 milij.). Največ del je bilo izvršenih na sektorju termoelektrarne v Šoštanju in sicer za 132,2 milij. ali 28%. Razpravljali so tudi o pravilniku o nagradah, za predsednika podkomisije pa je bil izvoljen tov. Franc Škrabelj. — Tudi v Celju se je dvignila vrednost izvršene delovne ure in sicer znaša meseca junija 529.

■ Rogaška Slatina. — Izvedli smo, da se vršijo v Rogaški Slatini pogajanja za ustanovitev lastne tercerske delavnice. Z ustanovitvijo tercerske skupine bi v podjetju dostikrat hitreje rešili težave zaradi pomanjkanja takih skupin.

■ Kumrovec. — Celjski Gradis je na predlog tehničnega vodstva centrale odklonil gradnjo postaja na progi Kumrovec — Mestinje. Predvidevajo pa se večja dela v Straži pri Rogaški Slatini.

■ Celje. — V Celju bodo v kratkem pričeli z gradnjo lastnih objektov t. j. pisarniških prostorov, stanovanj za sance in obratne objekte. Vsi projekti so že potrjeni. S tem bodo tudi Celjani končno dobili dostojne prostore.

■ V celjskih menzah se trenutno hrani preko 900 abonentov. Delavci so na splošno s hrano zadovoljni, ne moremo pa tega trditi za menzo v Šoštanju.

Po daljšem času so se 25. julija spet sestali člani osrednjega sindikalnega odbora podjetja na skupno zasedanje — neopravičeno so izostali le Jeseničani. Seje so se udeležili še predsednik Republiškega odbora sindikata gradincev Bogo Pečan, direktor ing. Hugo Keržan in tehnični direktor ing. Jože Uršič.

Uvodoma je direktor podjetja seznanil sindikalne funkcionarje z gospodarsko in finančno problematiko podjetja. Čeprav bilanca podjetja še ni gotova, je moč po dosegljih podatkih sklepati, da smo planske naloge prvega polletja preslegli. Ekonomska analiza pa kaže, da je večina edinic uspešno zaključila polletje. Dobički pa so sorazmerno majhni.

Po nepopolnih podatkih smo napravili v prvem polletju raznih del v vrednosti treh milijard 200 milijonov dinarjev. Bruto produkt je tako za 25 odstotkov večji od lanskega. Dvignila se je tudi storilnost dela. Tako je znašala vrednost delovne ure na delavca predlanskim 472, lani 478, letos pa 592 din. Razumljivo je, da so tudi zaslužki sorazmerni večji. Povprečni urni zaslužek je znašal januarja 57,85 din, junija pa se je povzpел že na 64,95 dinarjev.

Res je, da so se razmerja po sprejetju novega tarifnega pravilnika temeljito spremenila in se vedno bolj uveljavlja nagrajevanje, ki upošteva prizadevanost, sposobnost in proizvodni uspeh vsakega posameznika.

Ob zaključku obširnega poročila je direktor pohvalil delo sindikalnega odbora in podružnic z željo, da se v bodoče vse politične sile v podjetju še bolj združijo, kajti uresničevanje načel novega tarifnega pravilnika, planskih nalog in boj za finančni uspeh podjetja so naše skupne stvari.

Dokaj živahna razprava je pokazala, da se sindikalni odborniki živo zanimajo za uspeh podjetja in za izboljšanje življenjskih pogojev naših delavcev.

Sledila je razprava o uveljavljanju novega tarifnega pravilnika.

Čeprav dokaj pozno je bil tudi naš tarifni pravilnik sprejet in potrjen in naša temeljna naloga je, da ga pravilno in dosledno uresničujemo, je naglasil predsednik sindikalnega odbora Jože Lorenčič. Na sejah delavskega sveta in sindikalnih podružnic je treba nenehno spremljati uresničevanje tarifnega pravilnika. Prav gotovo se bodo namreč pri tem pojavile kakšne napake, ki utegnejo povzročiti precej slabše volje, če tarifnega pravilnika delavci ne bodo dobro poznali.

Prav po novem tarifnem pravilniku imajo delavci in uslužbenci dovolj možnosti, da si z boljšo organizacijo dela in večjo storilnostjo

povečajo osebni dohodek. Pravilnik o nagrajevanju pa omogoča tudi delavcem in uslužbencem, ki ne morejo delati po učinku, da si po sistemu ocenjevanja povečajo zaslužek daleč nad tarifno postavko.

Nekateri diskutanti so opozorili na to, da so naleteli na težave pri obračunavanju razlik. Posamezniki z ocenjevanjem niso zadovoljni, toda slej ko prej se bo moral vsak sprizniti s tem, da bo tisti, ki več prispeva k uspehu podjetja, tudi več prejemal. Seveda pa je možnost, da bo nastala pri ocenjevanju tudi kakšna napaka. To pa morajo tarifne komisije pravočasno odpraviti.

Tovariš Zajc je poročal, da je dobila tarifna komisija ljubljanskih centralnih obratov 62 pritožb. Zelo nezadovoljni so bili uslužbenci, ki niso dobili obratnega dodatka. Direktor je pojasnil, da so vsi uslužbenci pri podjetju enaki ter ne moremo delati izjem, vsi pa imajo vsako stimulacijo v nagradah, ki si jih lahko zaslužijo. Rešiti bo treba še vprašanje obratne in pavšalne dnevne, kar velja predvsem za centralne obrate v Mariboru.

V mariborskem gradbenem vodstvu je nastalo vprašanje, kako oceniti delavce, ki so že več let pri podjetju, pa si še niso pridobili kvalifikacije, niso niti polkvalificirani delavci. To so včasih dobri delavci, ki so jim poviševali zaslužek, niso pa ob enem poskrbeli za prekvalifikacijo. Sindikalni odbor je sklenil, naj po vseh gradbiščih popišejo ljudi, ki se žele prekvalificirati. Če bo dovolj reflektantov, bodo znova priredili podobne tečaje kot letos spomladi.

Glede uvajanja nagrajevanja po učinku (norme in akordi) se je položaj že občutno popravil. Tako je bilo lani povprečno oddanih na akord ali na normo 20,5 odstotka del, v letošnjem prvem polletju pa povprečno 34,5 odstotka. Norme in akorde presegajo povprečno za petino. Z vsem tem pa seveda še ne moremo biti zadovoljni, čeprav je danes že skoraj polovica vseh del oddanih v akord ali normiranih.

Sindikalni odbor je med drugim razpravljal tudi o članih kolektiva, ki odhajajo v pokoj. Sindikalne po-

družnice so dolžne starejšim članom kolektiva pomagati pri uveljavljanju pravic iz socialnega zavarovanja, jim pomagati pri zbiranju dokumentov, saj si sami dostikrat ne vedo pomagati. Sindikalni odbor je posebej opozoril na to, da bi morale sindikalne podružnice voditi evidenco o vseh tistih, ki bodo kmalu dopolnili delovno dobo za pokojnino, se zanimati, kakšni se njihovi osebni dohodki itd.

Posebna točka dnevnega reda tega zasedanja sindikalnega odbora se je nanašala na delo delavskih svetov. Na sploh lahko trdimo, da se delavski organi upravljanja v našem podjetju uspešno uveljavljajo, kar pa ne moremo trditi prav za vse obratne delavske svete. Kljub nekaterim napakam smo glede delavskega upravljanja storili že precejšen korak naprej. Delavsko upravljanje je šlo vzporedno z gospodarskim razvojem podjetja. Večina edinic se lahko pohvali z dobrim delom delavskega sveta, manj pa z delom raznih komisij. Dostikrat so le-te ostale le na papirju, n. pr. komisije za sklepanje in razvezo delovnih razmerij, za dvig proizvodnje itd. Na sploh pa lahko rečemo, da se s problemi proizvodnje naši delavski organi upravljanja še dokaj malo bavijo. Premalo je tudi iskrenosti in zaupanja. Tudi sindikalne podružnice bodo morale glede tega pokazati več iniciative in aktivnejše poseči v gospodarjenje podjetja ter v urejanje odnosov v kolektivih. Za nas je namreč zelo važno, v koliki meri bomo znali pravočasno reševati nastale probleme, pri čemer pa bo treba prelomiti z zastarelimi pojmovanji in okostnelimi delovnimi metodami političnega dela.

Ob koncu so se odborniki pogovorili še o pripravah na športni dan Gradisa ter o raznih manjših pomembnih organizacijskih zadevah sindikalnega dela. Dostj vprašanj je ostalo še neresenih, ki jih bomo rešili le s skupnimi močmi in je zato dolžnost vsakega člana, da aktivno sodeluje, opozarja na nastala vprašanja in se po svojih močeh trudi, da bi jih uredili.

Lojze Cepuš

Odločbe o minimalnem osebnem dohodku

V kratkem so že in še bodo delavci in uslužbenci prejeli nove odločbe o minimalnem osebnem dohodku. Letošnji minimalni osebni dohodki so določeni za posamezna delovna mesta, podobno kot tarifne postavke v razpou, niso pa s samimi tarifnimi postavkami (kot je bil to primer lani) v nobeni zvezi, temveč so rezultat posebnega računa, ki ga je moralo vsako podjetje opraviti po predpisanem postopku.

Pri določitvi minimalnega osebnega dohodka je upoštevati dvoje, namreč delovno mesto, na katerem dela delavec in njegovo čisto tarifno postavko po novem tarifnem pravilniku.

Odločbo o minimalnem osebnem dohodku mora dobiti vsak član kolektiva. (Iz navodil komerc. odd.)

Po prvi napovedi, da bo obnovljen športni dan Gradisa v našem »Vestniku« je športno gibanje v našem kolektivu oživelo. Športni referenti sindikalnih podružnic se prebujajo. Nekateri so že začeli s pripravami v posameznih panogah, drugi izbirajo talente, nekateri pa so poslali »ogleduh« v sosedne kolektive, da poizvedo, kdo bo v posameznih disciplinah nastopil.

Pred dnevi smo dobili podatke iz »dobro poučenih krogov«, katere smo dolžni objaviti predvsem z namenom, da se poživijo priprave tam, kjer z njimi še niso začeli.

Vse kaže, da so »štajerci« najbolj delavni! Neka edinica je zbrala predvidene tekmovalce na skupno delovno mesto na enem objektu, kjer se po delu kolektivno pripravljajo za tekmovanje na športnem dnevu v Mariboru.

Mariborski gradbinci so se združili v pripravah s kovinarji s Studencem in že vadijo v nogometu, odbojki, streljanju, balincanju itd. Vsekakor želijo osvojiti primat v športu, zato se čutijo dolžne, ker je bil prav Maribor izbran za športni center našega podjetja.

Nekateri mladi inženirji (brez pooblastila), so si nabavili najmodernejšo učbenike za šah, ker žele v tej panogi doseči popoln uspeh zlasti zato, ker bo med šahisti nastopil tudi naš direktor, ki se mu žele vsaj malce revanžirati zaradi tarifnega pravilnika?

V Ljubljani so ustanovili novo družino »odbojkašice«, ki jih niti najhujša vročina ne ovira pri vadbi. Rade bi dokazale, da so tudi v športu enakopravne, ali pa jih privlači težnja za »navijanje«, kadar bodo nastopali njihovi ljubljenci v drugih panogah.

Nekdo je celo predlagal, da bi tekmovali tudi v dviganju z žičnico na Pohorje. Komisija je dalj časa proučevala ta predlog, pa ni našla ustreznega načina tekmovanja. Zato bo verjetno moral ta predlog odpasti, v kolikor se ne najde novator, ki bi iznašel tekmovalno metodo za prevoz z žičnico...

...Še bi lahko naštevali razne stvari, ki so se jih lotili športni referenti v sindikalnih podružnicah — pa naj jih bo dovolj, da ne izdamo vseh tajnosti, katere nameravamo prihraniti za presenečenje na športnem dnevu.

Komisija za organizacijo športnega dneva se je pretekli teden sestala v Mariboru in okvirno določila vse podrobnosti o prireditvi. Sindikalne podružnice so že prejele navodila in jih sedaj proučujejo.

Ker pa se lahko zgodi, da bodo navodila kje obtičala v miznici športnega referenta ali pa jih bo šef edinice slučajno pozabil izročiti pristojnemu referentu, jih objavljamo v izviru, da jih bodo lahko brali vsi člani našega kolektiva.

Športni dan bo 5. in 6. septembra v Mariboru. Tekmovalci morajo biti zbrani v Mariboru dne 4. septembra ob 18 uri, ko bomo opra-

vili žrebanje in seznanili vodje ekip z vsemi podrobnostmi tekmovalja.

Tekmovalci bodo nastanjeni v samskem domu v Studencih, kjer bo tudi organizirana skupna prehrana. Organizacijska komisija bo imela sedež v pisarni gradbenega vodstva v Mariboru.

Komisija za organizacijo športnega dneva je zaenkrat izbrala naslednje tekmovalne panoge:

— kegljanje moških in ženskih ekip. Ekipa sestoji iz 6 tekmovalcev, oziroma tekmovalk, ki tekmujejo v borbeni igri. Vsaka ekipa nastopi dvakrat, pri čemer velja za tekmovalni uspeh, seštevek obeh nastopov. V kolikor nam bo uspelo pridobiti kegljišče Konstruktorja, bodo tekme v Mariboru, sicer pa na dvosteznem kegljišču v Rušah.

— odbojka. Predvideno je tekmovanje moških in žensk po izločilnem sistemu;

— namizni tenis. Razpis obsega tekmovanje posameznikov in posameznice ter tekmovanje dvojic. Tekmuje se po turnirskem načinu na izpadanje.

Je že završalo...

— streljanje. Sobno in ostro streljanje za posameznike in moštva po 3 tekmovalce;

— šah: moštveno tekmovanje po turnirskem sistemu na izpadanje. Moštvo po 6 tekmovalcev (5 moških in 1 ženska). Posebej — tekmovanje posameznikov za prvaka Gradisa.

— kolesarstvo: kolesarska dirka s športnimi kolesi na progi Maribor—Ptuj—Maribor. V primeru zadostnih prijav naj bi tekmovali tudi Mopedi na isti progi;

— balincanje: turnirski način tekmovanja na izpadanje;

— nogomet: v primeru zadostnih prijav bo tekmovanje v obliki turnirja na izpadanje, sicer pa nogometna tekma Maribor : Celje;

— orientacijski tek: posebnost prireditve bo orientacijski tek po Mariboru. Prijavljene ekipe (po 5 tekmovalcev) bodo pretekle določeno progo (ca 6—8 km) z določeno nalogo, katero bodo prejele šele tik pred startom. Verjetno bodo tekmovalci obšli posamezne objekte mariborskega gradbenega vodstva, pri čemer bodo prejeli načrt za tekmovalno progo narisan, obenem pa še določeno nalogo, ki jo bodo morali opraviti.

Tekmovanje predvideva torej 9 panog. Vsaka edinica lahko nastopi največ z eno ekipo v

posamezni panogi, pri tekmovalju posameznikov pa največ s tremi tekmovalci.

Edinice naj pošljejo prijave do 1. avgusta t. l., ki naj bodo poimenske za vsako panogo. Javijo naj tudi odgovornega vodjo, ki bo tekmovalce spremljal.

Komisija za organizacijo športnega dneva bo na podlagi dospelih prijav sestavila podrobne propozicije za vse panoge tekmovanja in si pridržuje pravico spremembe predlaganega programa. Točne propozicije bodo prijavitelci prejeli najkasneje do 15. avgusta.

Potovanje v Maribor in nazaj gre na stroške sindikalne podružnice, ki pošilja tekmovalce, dočim gredo stroški stanovanja in prehrane na skupne stroške, za kar je DS odobril ustrezno vsoto.

Nagrajeni bodo prvoplasirani posamezniki in moštva. Drugo in tretje plasirani prejmejo diplome.

Komisija za organizacijo športnega dneva predlaga sindikalnim podružnicam, da pošljejo na tekmovanje res samo pripravljene tekmovalce, da bo prireditelj uspela tudi kvalitetno. Pri-

poročamo pa, da posamezne podružnice prireditelj ob tej priliki sindikalni izlet v Maribor, seveda na svoje stroške. V kolikor bi se posamezne sindikalne podružnice odločile za takšen izlet, naj javijo ob enem s tekmovalci tudi številu udeležencev izleta, da bo moč pripraviti vse potrebno za njihovo namestitvev in prehrano.

Vse prijave pošiljajte na naslov: Komisija za organizacijo športnega dneva, Gradis, centrala Ljubljana.

Opozarjamo, da lahko nastopijo kot tekmovalci izključno člani našega kolektiva, torej delavci in uslužbenci, ki so pri nas zaposleni.

Naš športni dan, naj bo ogledalo našega prizadevanja tudi za uspehe na športnem polju.

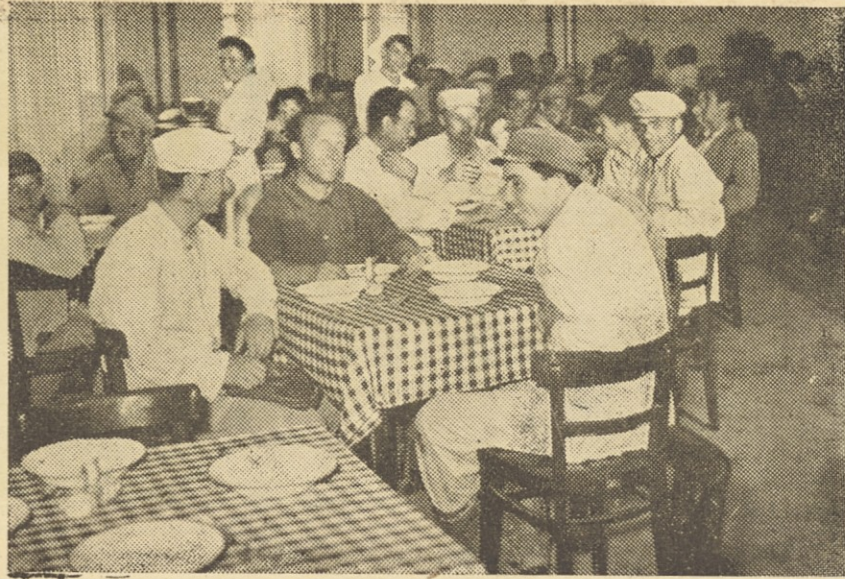
Tekmujmo v moči in vzdržljivosti!

Pripomba uredništva:

Tov. Macoratti kot star organizator »športnih dnevov« podjetja »Gradis«, večkratni zmagovalc itd. nam je na uho zaupal, da bo to eden izmed najlepših športnih dnevov, kar jih je bilo doslej. Iskreno želimo, da se njegove izjave uresničijo.

Takšna je nova menza v Velenju, kadar je prazna in kadar je polna

Dobro blago se samo hvali

Na sektorju Velenje so odprli novo menzo

Zasluzeno v pokoj

Nedavno se je v Celju od kolektiva poslovil dolgoletni član tesar Albert Repnik. Pri nas je bil zaposlen vse od leta 1945 in kot pravi, je v podjetju doživel mnogo lepih a tudi bridkih uric. Tako mu je pred dvema letoma cirkularka odrezala tri prste, drugič je zopet padel z odra. Vse te male in večje nesreče niso nikdar kvarile razpoloženja, kajti vedno je bil nasmejan in dobre volje. Skoraj vsa ta leta je bil član izvršnega odbora sindikalne podružnice. Njegovo ime smo zasledili tudi med prvimi člani delavskega sveta.

V sproščnem pogovoru mi je nekoč dejal, da je imel malo upanja, da bo kdaj sploh lahko užival (starostno) pokojnino, kajti borba za zaslužek je bila v bivši Jugoslaviji težka in podjetniki, predvsem pa lesni trgovci, so na vse načine iskali vzroke, da delavca ni bilo treba prijaviti na socialno zavarovanje. Tako je le s težavo spravil skupaj dovolj let, da je lahko odšel v zasluženi pokoj.

Z novo zakonodajo v socialistični družbi so se stvari bistveno spremenile. Stalnemu delavcu je zagotovljena pokojnina in ni se mu treba bati, da bo na stara leta ostal brez sredstev in pomoči.

Prav tako je v Sošanju odšel v pokoj tov. Ferdo Cerenjak, delavec ali kot smo mu po domače pravili »Goring«. Tudi on spada med stare člane kolektiva, saj je bil v podjetju polnih 12 let.

Obema tovarišema se za njuno delo in dobre tovariške odnose v kolektivu najlepše zahvaljujemo, zasluženo pokojnino pa naj uživata še mnogo let.

Lojze
Opomba uredništva: Tudi mi se pridružujemo čestitki, želimo pa, da bi nam tudi druga gradbišča poročala o delavcih in uslužbencih, ki gredo v pokoj — predvsem o tistih, ki so že dolgo časa v podjetju in, ki jim je bilo podjetje vedno na prvem mestu. Ne smemo dopustiti, da bi se ti sodelavci, ki so v podjetju vzdržali do konca, kar tako poslovili iz naše sredine.

Napiši tudi kaj dobrega o nas, mi je rekel komercialni šef gradbenega vodstva v Celju tov. Ivan Keršič, ko sem nedavno obiskal gradbišče — sicer se pa dobro blago samo hvali. Kar pogledate zgornjo sliko in malo povprašajte delavce na sektorju Velenje, pa se boste sami prepričali, da je temu res tako.

Osnova za izboljšanje življenjskih pogojev je predvsem v vsestranskem razvijanju proizvodnih sil v povečanju intenzivnosti dela, toda zelo važno vlogo igrajo tudi prehrana, prostori in stanovanja naših

delavcev. S tem pa ni rečeno, da ni treba upoštevati ekonomskih faktorjev, in kot vidimo, se da z malimi sredstvi urediti dostojne prostore. Čeprav se kuharica tov. Marija Žalig včasih jezi, da nima tega ali onega, je hrana vedno okusno pripravljena in si tako vsekakor zasluži priznanje. V Velenju stane hrana s pol kilograma kruha dnevno 145 dinarjev.

Upravnik menze tov. Okorn, ki ima za ureditev menze največ zasluga, pravi, da je hrana kalorično dovolj močna, le zajtrki in večerje

so včasih bolj slabe (za kar mu pa seveda primanjkuje denarja).

Ne samo v Velenju tudi po drugih gradbiščih zgodnji zajtrki, ki se navadno sestojijo iz čaja ali kave in malo kruha, ne zadoščajo za pravilno prehrano, kajti delavec dela ob tej hrani polnih 8 ur. So pa tudi primeri, ko delavci ali uslužbenci sploh ne zajtrkujejo in odhajajo na delo tešče, kar se bo pa prej kot slej poznalo na zdravju. Tudi kosček suhega kruha za malico ne zadostuje in bodo morala vsa naša gradbišča bodisi v Kopru, Ravnah in drugod uvesti tople obroke kot imajo to že lepo urejeno v Ljubljani, Mariboru in v centralnih obratih. Poskusi so pokazali, da je produktivnost delavcev, ki so zajtrkovali ali malicali obroke z vrednostjo od 6 do 7.000 kalorij, občutno poristla in zopet padla, ko so prenehali z dodatnimi obroki. Seveda igrajo važno vlogo pri prehrani tudi vitamini. Ne bi mogel trditi, da primanjkuje vitaminov ravno v Velenju, toda za marsikatero menzo to v celoti drži. Hrani naših delavcev primanjkuje beljakovin, vitaminov A, B2 in C pa tudi kalcija. Vzrok temu je nepravilna sestava hrane. Poraba žitaric, odnosno kruha je nesorazmerno visoka glede na ostalo vrsto hrane kot so sadje, zelenjava, mleko in mlečni izdelki. Organizem se sicer skuša prilagoditi na pomanjkljivo prehrano, toda v določenem času bo vsekakor prišlo do pada proizvodnosti, pri tem se poveča odstotek nekalitnega dela. Poveča pa se tudi število nesreč pri delu.

Naj te pripombe ne bodo odveč, Celjani pa mi naj ne zamerijo, če se te pripombe nanašajo tudi na njih (mislim predvsem menzo v Sošanju).

Kuharicam in vsem ostalim v Velenju pa želim v novi menzi obilo uspeha z željo, da bi bili delavci s hrano vedno zadovoljni.

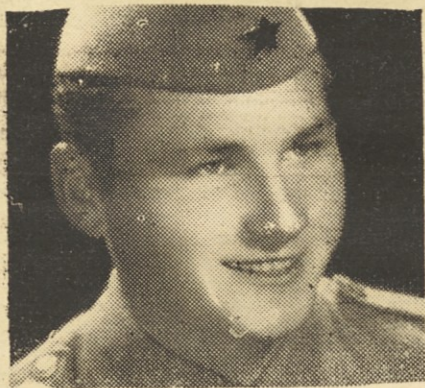
Lojze Cepuš

V samoto

*V daljavi utripajo luči mesta. —
A jaz od svetlobe v temo bežim.
Samota me vabi — ljubica zvesta —
sladak je njen klic — hitim za njim! —
Za mano ostaja bleščeča cesta —
ne čujem več smeha deklic iz mesta.
Samota bo danes moja nevesta.
Pred mano le ozka steza je, povsod
robida in kamenje sili na pot.
Da, resnico želim si, svet čist, brez prevart!
Za mene resničnost je svet brez utvar. —
Ne čutim več deklice sladak obet —
ne zbiram več zanjo najlepših besed.
Robida me grabi za golo roko,
kamele je zariva se v boso nogo —
skeleče me božajo veje vsak čas —
spotikam se, padam na zbičan obraz. ....
A duša se dviga — taja se led —
četudi ne čujem več sladkih besed.
V naročju samote se duh moj sprosti —
v njenem objemu srce zaživi!*

Marija Mrak, uslužbenka,
Koper

IVAN STANKO

Komaj dva meseca po nesreči v Podvelki, ki je pretresla ves kolektiv Gradisa, se je pri gradnji 14-nadstropne stolpnice v Velenju spet zgodila nesreča, katere žrtev je bil 24-letni polkvalificirani delavec Ivan Stanko.

Tovariš Ivan Stanko, sin očeta Pavla, je bil rojen 14. XII. 1935 v Vratnem pri Varaždinu. Po dovršenem sedmem razredu se je zaposlil v gradbeništvu kot delavec. Pri podjetju »Gradis« je bil zaradi zanimanja za stroje zaposlen kot polkvalificirani strojnik.

Bil je član ZK in ostalih množičnih organizacij. V preteklih letih se je udejstvoval predvsem pri predvojaški vzgoji, za kar je prejel nagrade in priznanja.

Na njegovi zadnji poti so ga spremljali in se pri odprtem grobu poslovili od njega sekretar ZK Milan Omladič, član DS Pavel Polgar in tehnik Alojz Merzel.

Tovariša Ivana Stanko bomo kot dobrega tovariša ohranili v trajnem spominu.

Pred velikimi nalogami

Upravni odbor našega obrata gradbenih polizdelkov v Ljubljani je sredi julija že drugič zasedal. Na prvi seji so izvolili za predsednika tovariša Alojza Zvera, na drugi pa so se pogovorili o najvažnejših nalogah tega delovnega kolektiva. Najvažnejša točka dnevnega reda je bilo namreč poročilo o investicijski izgradnji betonarne, o finančnem uspehu prvega polletja in o perspektivah razvoja v drugem polletju.

Upravnik obrata tovariš Lipovec je upravni odbor zelo podrobno seznanil o investicijski izgradnji obrata. Dela potekajo po planu, celo ga presega, saj se objekt 3 in 4 že gradita, čeprav načrti še niso zaključeni. Dela na podaljšku upravne pisarne in laboratorija so nekoliko zastala zaradi tega, ker podjetje »Toplovod« ni moglo montirati centralno kurjavo. Sedaj je tudi to v teku in je centralna kurjava najbrž že montirana. Večje težave pa so pri nabavi opreme.

Obrat namerava preiti na uporabo cementsa v rinfuzi. Projekti so že gotovi ter upajo, da bo stvar stekla že do konca leta. Ozko grol v separaciji je z nabavo bagra in dveh dumperjev odstranjeno in proizvajava separacija sedaj trikrat več kot prej, čeprav tudi to komaj zadošča. S postavitvijo novega mlina, ki ga še montirajo, bo tudi ta težava odstranjena.

Tovariš upravnik je nato razložil, kako so zaključili prvo polletje. Realizirali so za tričetrt več

kot lani v istem času. V realizaciji pa niso zajete dobave, za katere še niso izstavljeni računi, kar bo finančni uspeh še povečalo. Ob kon-

Odhod brez slovesa

Zgodilo se je v Ravnah. Delovodja je bil službeno prestavljen na gradbišče ceste v Podvelki. Star običaj, ali po domače povedano, ukoreninjena navada je, da se ob takih prilikah seže v žep in se od svojih najožjih sodelavcev poslovijo ob čaši in obujanju lepih in črnih trenutkov, preživelih na gradbišču.

To pot se to ni zgodilo, še več, delovodja ni našel niti toliko časa, da bi vsaj vsakemu od svojih najbližjih tovarišev stisnil roko in se tako vsaj delno poslovil od njih. Preživeti 6 let na gradbišču in brez slovesa oditi, kdo zmore kaj takega — naj vam dragi bralci zaupam njegovo ime — Avgust Cvetličar. Ko bo čital te vrstice, ga bo malo sram, naj ga bo, saj ga je lahko in tudi nas je.

Da pa ne bo treba ugotavljati, kdo je dal to vest v naš časopis pa mu povejte vi sami.

Marjan

PREKLIC

Podpisani Slavič Jakob prekličem vse žalitve, ki sem jih izrekel proti mojemu sodelavcu tov. Perjet Mirkotu.

cu leta bo znašala celotna realizacija že blizu 500 milijonov dinarjev.

V drugem polletju se proizvodni plan bistveno ne bo spremenil. Zaključena je pogodba za izdelavo železniških pragov, ena izmed najvažnejših nalog pa bo izdelava montažnih elementov za stanovanjsko gradnjo, kar so v prvem polletju že začeli. Zlasti ta naloga bo terjala od vsega kolektiva veliko naporov, saj je to naš prvi poskus prehoda na montažno gradnjo v večjem obsegu. Upravni odbor je sprejel na znanje poročilo upravni-ka obrata ter se zavzel, da bodo postavljene naloge tudi pravi čas in kvalitetno opravljene.

Upravni odbor je nato razpravljal še o izplačilu razlik ob prehodu na novi tarifni pravilnik. Sklenili so, naj bi sindikalna podružnica sklicala sestanek vsega kolektiva, na katerem bi delavcem podrobno pojasnili, kako je s to zadevo ter kako se obračunavajo osebni dohodki za prvo polletje.

Med drugim so še sklenili, da se vsem članom kolektiva Gradisa, ki grade lastna stanovanja, odobri 25% popusta pri nabavi serijskih produktov obrata gradbenih polizdelkov.

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorni urednik Lojze Cepuš — Tiska tiskarna »Toneta Tomšič« v Ljubljani — Izhaja mesečno

Na zadnji seji delavskega sveta v Celju so govorili o nagrajevanju po učinku. Tako imajo oddanih del 77 akordov na 56,7%. Največ del je v akordu na sektorju v Sošanju. Nadalje so sklenili, da bodo delovne obleke razdeljevali novim delavcem šele po treh mesecih zaposlitve.

Velenje. — Zaradi lanske letošne nesreče pri delu je moral ponovno iskati zdravniško pomoč predsednik celjskega delavskega sveta tov. Franc Arnuš. Imenovani se nahaja v celjski bolnici. Našemu predsedniku želimo skorajšnje okrevanje in da se čimprej vrne v našo sredino.

Ljubljana. — Na seji sekretariata dne 11. VII. 1959 so razpravljali o gospodarsko-politični situaciji v podjetju. Osnovne organizacije ZK in sindikalne podružnice bodo morale spremeniti način svojega dela, predvsem glede ideološkega dela. Do danes lahko pohvalimo edino osnovno organizacijo ZK v Ravnah na Koroškem, ki ima redne 14 dnevne sestanke in so program ZK in delo IV. kongresa ZKS že skoraj v celoti preštudirali. Samo z nadaljnjim razvojem ideološke aktivnosti bomo naše delo dosti lažje reševali in s tem uresničevali naloge celotnega programa. Nadalje so razpravljali o načelih nagrajevanja, sistem točkovanja in o splošni ekonomski politiki našega podjetja.

Maribor Sindikalna podružnica je napravila analizo dela delavskega sveta in upravnega odbora. Delavski svet je imel v letošnjem letu 6 sej, upravni odbor pa 8 sej. Posamezne seje so trajale povprečno 4 ure. Na vseh sejah je vedno navzoč predsednik ali tajnik sindikalne podružnice ter sekretar osnovne organizacije ZK. Razpravljali so o posameznih točkah dnevnega reda ter z zadovoljstvom ugotovili, da vsi člani DS v celoti razumejo pomen delavskega upravljanja.

Ljubljana. — Predsednik sindikalne podružnice tov. Ivan Zorž je na seji dne 26. 6. 59 podal organizacijsko poročilo o delu sindikalne podružnice. Pohvalil je delo posameznih funkcionarjev, ki se na vse načine trudijo, da bi svoje naloge zadovoljivo rešili. Pri delu pa si želijo čimveč pomoči in razumevanja od strani tehničnega kadra.

Stanovanja so razdeljena. — Sindikalna podružnica je razpravljala o delitvi stanovanj v Savskem naselju. Stanovanja so bila dodeljena 32 članom kolektiva. Navzoči so se s predlaganimi v glavnem strinjali, imeli pa so gotove pomisleke o tistih članih, ki še do danes niso našli potrebe, da se vključijo v sindikalno organizacijo.

Posnemanja vredno. — Nedavno se je vpisal v članstvo sindikata tov. Ivan Lukman — tovariši sledite njegovemu vzgledu.

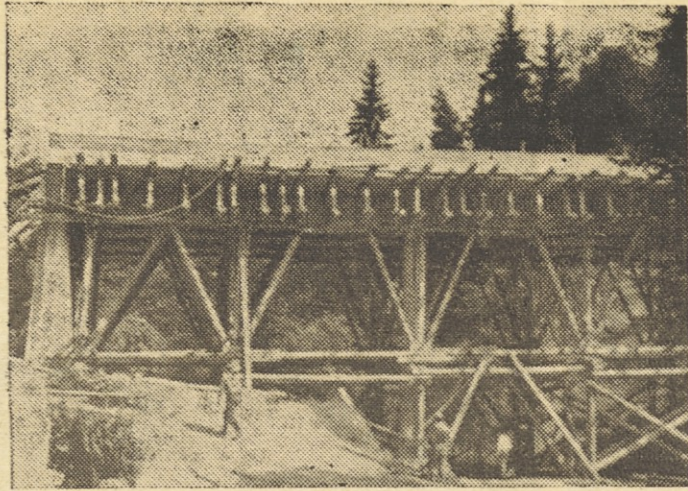
Na seji sindikalne podružnice Ljubljana, katere se je udeležil tudi šef gradbenega vodstva tov. ing. Mesarič, so razpravljali o pripravah za športni dan podjetja. Sklenili so, da se bodo udeležili tekmovanja v sledečih panogah: V streljanju, odbojki in šahu. Pripravljeno je tudi nogometno moštvo, vendar nimajo dovolj denarja, da bi kupili dres. Upamo, da bodo do septembra našli kredit.

Za povečanje števila članstva bodo organizirali masovno akcijo. V delo bodo vključili tudi ves tehnični in vodilni kader.

V Bohinju. Sindikalna podružnica gradbenega vodstva Ljubljana, je sklenila, da priredi prihodnji mesec izlet v Bohinje. Prijavite se v čim večjem številu!

Koper. — Čeprav je morje tako blizu, nimamo časa za kopanje, je dejal šef gradbišča tov. Gabrijelčič — priganja nas delo. In res je, saj so v prvem polletju izvršili že za 182 milijonov raznih del. Kljub temu, da domačini ne delajo radi nadur, so v rekordnem času spravila pod streho več stavb, za kar zaslužijo vse priznanje.

I.C.

TROJANSKI KLANEC

V najbližji prihodnosti bo vsa Slovenija prav gotovo že preprejena z modernimi, dobrimi in lepimi cestami. Beton, asfalt, granitne kocke so že danes položeni na mnogih naših cestah, tako da se lahko kar najbolj udobno lahko pelješ iz Ljubljane v Koper, v Zagreb, na Jesenice in morda še kam. Toda, če so vozniki motornih vozil še tako radi vozili po novih cestah, jih kar nič ni bilo volja peljati v Maribor, kajti trojanski klanecpa cesta med Prevojami in Trojanami sploh jim je delala sive lase. Kotanje in luknje na naši najbolj obremenjeni cesti so lomile vzmeti. Niti tovornjak niti limuzina nista bila obvarovana škode na tej cesti. Oslužila je svoje namenu, saj od rokovnjačev dalje, ki so v Napoleonovih časih strahšili po tamošnjih hostah, na njej ni bilo dosti pridnih rok, ki bi celice rane, zadane sprva od težkih parizarjev, kasneje pa od vedno težjih tovornjakov.

Letos v marcu oziroma aprilu pa se je začelo. Dolgoletno tišino in mir na tej cesti med Prevojami in Trojanami je zmotilo brnenje strojev, finišejev, bagrov, valjarjev pa ključ delavcev, ki hite, da bi bila ta del izredno pomembne ceste med Ljubljano in Mariborom čimprej rekonstruiran. Bitka za nov, moderni kos ceste je v polnem teku. Ko bo končana, tja do konca septembra, bodo šoferji lahko od Maribora do Kopra ali Trsta vozili z enako hitrostjo, Slovenija in s tem vsa naša država pa bo pridobila zopet nov kos važne, sodobne prometne žile.

Tako, kot menda prav pri vseh delih na sodobnih in modernih cestah, sodeluje tudi pri tej gradnji kolektiv Gradisa. Pisati o delu in življenju Gradisovih ljudi na tem delovnem področju je bil naš namen. Zato smo Gradisovo delovno skupino na cesti Ljubljana—Maribor pred nedavnim tudi obiskali.

Cepprav je bil dan izredno vroč, je bilo v prostorih vodstva gradbišča prijetno hladno, skoraj malce preveč, kajti baraka stoji v senci stoletnih košatih dreves. Iskali smo šefa gradbišča, da bi nam lahko povedal kaj več o delu kolektiva, kolikor lahko opazi nestrokovnjaško oko. Nismo ga takoj našli, kajti na vrat na nos je moral v Ljubljano. Pri bagru se je nekaj zlomilo. Stroj ne sme stati, nadomestni deli pa se dobijo v Ljubljani. Čez dobro uro je bil nazaj in ni se še utegnul oddahnuti, ko smo že potrkali na vrata njegove pisarne. Nič nas ne bi presenetilo, če bi namrščil čelo, tega smo novinarji navajeni; toda prav prijazen nas je sprejel in nam postregel z vsemi podatki, ki smo jih želeli. Takole nam je pričel pripovedovati tovariš Vladimir Tinta, šef gradbišča Gradisovega odseka pri rekonstrukciji ceste med Prevojami in Trojanami:

Tekma z vremenom in časom

Gradisu je bilo zaupano pri rekonstrukciji ceste med Prevojami in Trojanami: 1015 metrov ceste, gradbišče od profila 159 do 264. Na Gradisovi dolžini rekonstrukcijskega dela cestišča sta dva parabolična propusta, manjši od obeh je dolg 24 metrov, večji pa 72 metrov. Znano je namreč, da je teren v tej okolici močno močvirnat, zategadelj je bilo treba zgraditi ta dva objekta, da se v njih na najnižjih točkah akumulira voda. Razen teh dveh propustov pa so se na Gradisovem področju še trije objekti, in sicer na kilometru 115,3 in 115,6 ter viadukt v dolžini 40 metrov na kilometru 115,9.

Ker smo že pri viaduktu pri Ožboltu, nam je dejal tov. Tinta, naj takoj povem še nekaj tehničnih podatkov o tem objektu: v viadukt je bilo vgrajeno 250 prostorninskih me-

trov betona, 22 ton betonskega železa, za odre in opaž za je bilo porabljenega 120 prostorninskih metrov lesa.

Poleg teh objektov pa je dolžnost Gradisa zgraditi tudi še štiri cevne propuste, profila 60 in 80 centimetrov, v skupni dolžini 56 metrov. Težave pri tem delu so bile zlasti te, da je bilo treba ves material sproti prepeljati iz Ljubljane. Kajti vsa trojanska dolina nima primerne dobre materiala, razen prepelega dolomita.

Glavno delo, ki so ga morali, oziroma ga opravlja Gradisov kolektiv pri tej cesti rekonstrukciji, je izkop. Pri rekonstrukciji trojanskega klanca je odpadlo na Gradis okoli dve tretjini celotnega izkopa pri vsej rekonstrukciji. To pa s tehničnimi besedami pomeni nič manj kot 60.000 prostorninskih metrov materiala, s katerim bi napolnili okoli 17.000 tovornih avtomobilov.

Delovni kolektiv Gradisa je prišel na to delovišče v drugi polovici marca. Predenj je bila postavljena precej zahtevna naloga, in sicer, da morajo biti vsa pripravljala dela gotova do 1. aprila, ko je bilo treba pričeti z gradbenimi deli. Rok za dovršitev gradbenih del je 30. september, to se pravi, do tega roka mora biti cestišče sposobno za promet, zaključna dela pa morajo biti končana do konca novembra.

Pri začetku del je bilo na gradbišču več težav, ki so ovirale hitro napredovanje dela. Predvsem velja to za izkop močvirnatih tal pod glavnim nasipom. Poleg tega pa so bili za razvoj del dokajšnja ovira tudi brezštevilni izvirkni vode in takoiemnovani solzaji, ki jih je bilo treba zajeti in speljati preko zbirnih drenaž v glavno drenažo. To delo je prav gotovo terjalo od kolektiva precej naporov in prizadevanosti, saj so glavni nasip pa tudi vsi drugi manjši nasipi v temelju dobesedno prepreženi z drenažami.

Sele po odstranitvi teh težav in po končanem drenažnih delih se je delo široko razmahnilo. To smo lahko videli tudi pri grafičnem orisu izpopolnjevanja plana, ki pokaže, da se je krivulja opravljenega dela po teh pripravljanih delih hitro dvignila.

Po izkopu nenosilnih tal so delavci pričeli z deli na glavnem izkopu na Učaku, kjer je bilo treba izkopati 30.000 prostorninskih metrov materiala. Izkop sam, kot pravijo, jim ni povzročal posebnih težav, ker imajo karbonski škrljeveci, ki sestavljajo izkop, to dobro lastnost, da jih deževje ne razmehta preveč in se razmeroma hitro osuše. Tudi pri vgrajevanju materiala ni bilo nobenih posebnih težav, prav tako pa so bili tudi rezultati komprimacijskih preiskav zadovoljivi.

Po končanem delih pri izkopu na Učaku se je težišče dela preneslo med izkop na Učaku in velikim nasip. Slutnja, da bo material, ki ga je bilo treba izkopati, prepeljali v nasip in ga vgraditi, zelo slabe kakovosti, se je uresničila. Poleg tega pa so imeli sitnosti še z dežjem. Domačini že dolgo leta ne pomnijo, da bi prav junija bilo toliko padavin. Toda, so nam dejali na gradbišču, tudi če bi jih bilo mnogo manj, težave ne bi bile zaradi tega dosti manjše. Vgrajevanje materiala je postalo preprosto nemogoče. Delavci so morali čakati po tri ali štiri dni, da so z deli lahko nadaljevali. Zaradi slabše kvalitete materiala, ki niti v raščenem stanju ne dosega predpisanega Me, jim je investitor, žal nekoliko pozno zmanjšal modul elastičnosti (Me) od prvotnih 500 na 490 oziroma 200, kar pa je za tamošnji material še vedno precej.

Delavci pričakujejo, da tudi v izkopu med velikim nasipom in viaduktom ne bodo naleteli na kaj boljši material. To pa velja tudi za

izkop od viadukta do konca Gradisovega delovišča. Zategadelj se Gradisovci nekoliko bojijo, da prevzetih del ne bodo mogli končati v predvidenem roku, zlasti še, če se vreme ne ustali, za kar bi bil skrajni čas.

Ob tej priložnosti moramo namreč povedati, koliko delovnih dni je izgubila Gradisova ekipa na tem delovišču. Stevilo je precej visoko in če bo Gradisovi delovni ekipi kljub tem oviram in zaprekanom uspelo dograditi svoj del cestišča v predvidenem roku, tedaj bomo lahko rekli, da je bila dosežena zopet velika zmaga v tekmi s časom in težavama. V to kar nič ne dvomimo. Od 1. aprila pa do 18. julija so na delovišču izgubili 27 delovnih dni. To pa se pravi ves mesec. Kdor se količkaj spozna na delo na terenu, ta bo gotovo vedel kaj pomeni lepo vreme za pravočasno dokončanje del. Zlasti tedaj, če je delo planirano in je plan napet.

Kdor pride na gradbišče iz Ljubljane, bo najbrž najprej opazil novi viadukt, še ves opažen z lesom, toda že gotov. Beton se suši. Seveda nas je tudi tu zanimalo, kako so napredovala dela in kakšno delo sploh je bilo treba opraviti. Takole smo zvedeli:

Dela pri viaduktu so potekala skoro normalno. Delovno ekipo je zadržal samo izkop vodnjakov, na katerih stoji desni opornik viadukta. Delavci so morali kopati skoraj deset metrov globoko in od tega dve tretjini v vodi. To pa seveda ni bilo lahko delo. Tako globok izkop je bil potreben zato, da se je dosegla projektirana globina, ki so jo narekovala sondažna vrtnanja geoloških raziskav. Ko pa so bili vodnjaki izkopani, tedaj je šlo delo hitro od rok. Toda kljub forsiranju delovni ekipi ni uspelo, da bi nadoknadjala zamudo, tako da je bil viadukt zabetoniran 6 dni po planiranem času. Ta zamuda pa ni povzročila zastojev na drugih delih Gradisovega delovišča, ker je ta dela pač oviral dež.

Povemo naj še nekaj tehničnih podatkov z nove trase ceste na Trojanah. Stari klanec na »kranjsko« stran je imel pred rekonstrukcijo 18,4 odstotka vzpona, novi pa ga bo imel le 6. Usek, ki ga je izkopala Gradisova ekipa je visok 19 metrov nova nivoleta ceste na vrhu klanca, na učaku, pa je štiri metre pod staro traso.

Število zaposlenih in mehanizacija

Z mehanizacijo, to je s stroji, se je podjetje preskrbelo v glavnem samo. Odsek za mehanizacijo Gradisa je prispeval stroje v pretežni večini. Na gradbišču imajo dva bagra UB1, nekaj časa pa so delali tudi z bagrom UB 0,5. Od težke mehanizacije je bil delovni ekipi na Trojanem klanecu dodeliev buldozer »Venderr« in trije »Demperj«. Drugi buldozer pa si je podjetje izposodilo pri »Tinerolue« iz Sempetra pri Gorici. Okoli 85 odstotkov prevoza materiala so opravili zasebni prevozniki iz Hrvaške, srednja in lahka mehanizacija pa je tudi last podjetja Gradis. Valjarje pa je odstopil investitor Uprava za ceste LRS.

S stroji delovna ekipa ni imela posebnih težav, pač pa so nam tamkaj povedali, da se strojem močno pozna iztrošenost, predvsem težkih bagrom, ki so precej »na koncu«, kot so nam dejali na gradbišču in so več kot potrebni generalne reparate.

Gradisovo gradbišče je na višku del zaposlovalo okoli 120 ljudi. V tem številu so zajeti tudi strojniki in vozniki-šoferji, ki so v staležu centralnih obratov Gradisa. V začetku del so bile na gradbišču težave, ker ni bilo dovolj delovne sile in jo je moralo podjetje iskati na Hrvaškem in v Bosni. Delavci,

zvečine mladi ljudje, niso bili navajeni težkih del na rasi. Miniti je moral mesec dni, da so se privadili, znašli in vpeljali v delo. Zato je bila tiste dni tudi storilnost nižja kot je običajno na takih deloviščih. Nedvomno je eden izmed uspehov, ki jih je Gradis dosegel na tem področju, da so tisti delavci, ki so ostali na delovišču, postali povprečno dobri gradbinci. Reči je namreč treba, da je nekaj delavcev po prvih poskusih odšlo, precej pa jih je le ostalo in prav ti so si pridobili poklic, ki ga doslej niso imeli.

Posebej so nas opozorili, da naj povemo, ko bomo pisali o Gradisovih ljudeh, ki delajo na Trojanah, da so ljudje disciplinirani in imajo dobre medsebojne odnose, ki so celo iz dneva v dan boljši. K temu je mnogo prispevala tudi sindikalna organizacija ter pomenki in razgovori na množičnih sestankih. Mladim ljudem iz sosednjih republik dela največ težav to, da so daleč od doma, posebno tistim, ki so poročeni. Zato si želijo večkrat domov. Najteže je seveda ob nedeljah, zato se je vodstvo gradbišča povežalo z občinskim ljudskim odborom v Domžalah, ki je zagotovilo delavcem vsako nedeljo kino predstave, ki jih prireja domžalski potujoči kinematograf. Tako je bilo delavcem vsaj za silo in po najboljših močeh preskrbljeno za zabavo.

Gradbišče ima tudi svoj delavski svet in upravni odbor. Svoje zastopnika imajo v centralnem delavskem svetu in upravnem odboru. Na gradbišču so prepričani, da bodo vse izkušnje, ki si jih bo ta mladi kolektiv nabral na tem delovišču, tako delovnih kot samoupravnih, lahko bogato koristile na novem gradbišču v Kranju, kamor se bo kolektiv Gradisa, ki dela na trojanskem klanecu, preselil, ko bodo dela tu končana.

Delavski svet, ki šteje 9 članov, in upravni odbor s petimi člani, se je doslej ukvarjal s tarifnimi vprašanji. Predvsem je imenoval poseb-

Največji kos dela so pri gradnji ceste čez trojanski klanec opravili stroji. — Viadukt je že postavljen. — In tako je naselje kolektiva na Trojanah

no tarifno komisijo, komisijo za nagrajevanje in disciplinsko sodišče. Poleg tega pa je z uspehom reševal tudi vso tekočo problematiko gradbišča. Nekateri člani delavskega sveta so sodelovali pri ocenjevanju delovnih mest na osnovi predpisov novega tarifnega pravilnika. Delavci so nagrajevani po učinku, tisti pa, ki ne morejo delati v akordu pa so nagrajevani po posebnem pravilniku o nagrajevanju. Tako je povprečni mesečni zaslužek na gradbišču zaposlenega delavca, nagrajevanega pa učinku 17 do 18.000 din.

Ob zaključku še besedo dve o preskrbi delavcev in stanovanjskih prilikah. Hrana je dobra, tako so nam zagotovili delavci, ki imajo svoj takoiemnoni kuhinjski odbor. Le-ta sodeluje pri sestavljanju jedilnikov in sproti tudi rešuje vse morebitne pritožbe. Predvsem pa je ta odbor kontrolor, da je hrana dobra in zadostna. Seveda tudi gradbišču ni prizanesla »mesna kriza«, ki jo čutimo vsi potrošniki. In prav meso bi pojedli največ, so nam dejali na delovišču. Delavci imajo v naselju svojo kuhinjo in menzo, tako da imajo vse pri roki. Sobes, kjer prebivajo, jim pospravljajo snalžike, osebno perilo pa perejo sami. No, dejali so, naj zapišemo, da sobe niso najbolj opremljene oziroma pomanjkljiva je stanovanjska oprema. Deloma je to razumljivo, ker je gradbišče prehodno. Želijo pa le, da bi bilo v Kranju boljše, ker če je počitek dober, tedaj je tudi storilnost večja in delovni polet.

S tem smo zaključili opis našega obiska pri Gradisovem kolektivu, ki dela na Trojanem klanecu. Za vsakogar, ki ne pozna težkega terenskega dela, je tak obisk zelo koristen in morda celo nujen. To pa prav zaradi tega, da zna delo bolj ceniti, zlasti težko delo gradincev. Nam, ki smo delovišče obiskali z namenom, da o njem nekaj napišemo, je obisk nedvomno koristil. Spoznali smo se z delom, težavami in veseljem ob uspehih marljivo delovnega kolektiva, ki pridno koplje in planira, da bo cesta čimprej gotova.

IZKORISTIMO STROJE tudi v slabem vremenu

S seje delavskega sveta v Podvelki

Skoraj bo poteklo leto dni, odkar so žuljave roke naših delavcev prikrat udarile po trdem terenu bodeče ceste Dravograd—Maribor. Z rekonstrukcijo te ceste se bo promet med Mariborom in Koroško znatno izboljšal, ko bo cesta in obrežno zavarovanje gotovo, bo to velika zmaga našega kolektiva.

Tega se na gradbišču v Podvelki dobro zavedajo. Svetle tradicije graditeljev avto-cest Ljubljana—Zagreb s pridom izkoriščajo. Seveda pa ne gre vse, kot pravijo zidarji, »po žnuri« ampak se pred kolektiv dnevno pojavljajo vedno novi in novi problemi. Tako je delavski svet na zadnji seji razpravljal o nabavi tolčenca, zavedajoč se, da je poleg solidno izvršenega dela važen tudi material. Tako bodo tolčenec po primerni ceni verjetno dovažali iz Radelj.

Nadalje so razpravljali in analizirali finančno poslovanje gradbišča ter med drugim ugotovili, da v mesecu juniju niso v celoti izpolnili naloge, saj so predvidevali po finančnem planu realizacijo v višini 45 milijonov dinarjev. Zaradi slabega vremena pa so dosegli le 28 milijonov. Zato so sklenili, da bodo ob slabem vremenu stroje temeljiteje izkoristili n. pr. v kamnu ali gramozi. Izračunali so, da znašajo stroški enega dneva, če se ne dela več kot 520.000 din, kar je za gradbišče dejansko čista izguba. Kljub objektivnim težavam pa so prepričani, da v ničemer ne bodo zaostajali za drugimi gradbišči ter

da bodo svoje naloge v celoti in uspešno opravili.

Razpravljali so tudi o tarifnem pravilniku. Za predsednika komisije za ocenjevanje so izvolili tov. Vinka Putriha. Izvolili so HTZ komisijo, katero sestavljajo: delovodja Janez Zevnik, miner Franc Slemc in mehanik Djuro Damiš. Na predlog kuhinjskega odbora so razpisali mesto novega šefa kuhinje. DS pa je zadolžil kuhinjski odbor, da skupno s šefom komunale razišče vse dosedanje nepravilnosti pri sprejemu in razdelitvi hrane.

Grajali so tudi delo komisije za sprejem in odpušcanje delavcev, ki svoje naloge ni v celoti izpolnila. Razpravljali so še o drugih problemih — toda o tem drugič, saj bo prihodnja reportaža s tega gradbišča. Lojze

Na zadnji seji delavskega sveta v Kopru so poleg tarifnih vprašanj obravnavali tudi vzroke raznih izostankov, delovni disciplini in čuvanju raznega materiala. Nerazumljiva je tudi tolikšna poraba vode v naselju — štediti je treba povsod, je zaključil razpravo šef gradbišča. — Za predsednika komisije za ocenjevanje so izvolili tov. Ludvika Hajdinjaka.

ALI LAHKO V ADMINISTRACIJI UGOTOVIMO

lastno ceno izvršenega dela?

Doslej smo bili navajeni govoriti o lastni ceni proizvodov ali storitev. Splošna trditev, da v administraciji ni mogoče ugotoviti lastne cene izvršenega dela, mi je dala mnogo misliti. Poskušal bom analizirati stroške poslovnega pisma, ki nastanejo s čitanjem pisma, pripravljanjem, diktiranjem in pisanjem odgovora in h katerim moramo končno pristižeti še splošne stroške v administrativni službi.

Vzemimo torej, da gre v našem primeru za vodilnega uslužbenca, katerega kosmati osebni dohodki na

meseč znašajo 62.400 din in ki dela normalno 208 ur na mesec. Steno-daktilografinja naj ima kosmate

— za čitanje prejetega pisma	5 minute	—
— za pripravljane elementov za odgovor	10 minut	—
— za diktiranje odgovora	5 minut	5 minut
— za pretipkanje pisma s kontrolo	—	15 minut
— za čitanje in podpisavanje	2 minuti	—
— za zlaganje, pisanje naslova na ovitek, zalepljenje ovitka in lepljenje znamke	—	2 minuti
skupaj	20 minut	22 minut

mesečne dohodke v znesku 24.860 dinarjev ob normalnem delovnem času 208 ur na mesec.

Pri tem ni računano čas, ki je potreben za odpremo pisma na pošto.

Stroški delovne sile:

1 minuto delovnega časa vodilnega uslužbenca:

$$\frac{62.400}{208 \times 60} = 5.- \text{ din}$$

1 minuta delovnega časa steno-daktilografinje:

$$\frac{208 \times 60}{24.860} = 2.- \text{ din}$$

torej:

20 minut dela vodilnega uslužbenca po 5 din	100 din
22 minut dela uslužbenke po 2 din	44 din
Skupaj	144 din

Cena porabljenega materiala:

— ovitek	5.- din
— 1 list pisemskega papirja z glavo	4.20 din
— 1 list za kopijo	1.40 din
— 1 list karbon papirja (20-kratna uporaba)	0.40.- din
Skupaj	29.- din

Splošni stroški:

Splošne stroške za uro administrativnega dela, pri čemer upošte-

Sredi julija je bil v Celju športni dan gradbincev, na katerem so naše ekipe zasedle lastna častna mesta. Na prvi sliki sta Zajc in Dora ki sta v imenu ekip prevzela pokala. Zmagovalna ekipa kegljačic in ekipa strelecev

vamo amortizacijo prostorov, strojev, opremo, razsvetlavo, kurjavo in podobno, lahko kalkuliramo z 200 din na eno delovno mesto.

Na naše pismo odpade torej:

$$\frac{200 \times 42}{60} = 140.- \text{ din}$$

Če rekapituliramo, so stroški enega poslovnega pisma:

Delovna sila	144.- din
Material in poštnina	29.- din
Splošni stroški	140.- din
Skupaj	313.- din

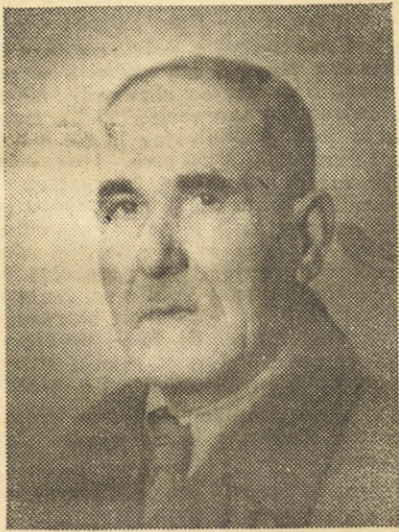
Verjetno je ta znesek presenetljiv. Potrebno bo vsekakor tudi v administraciji razmisliti o racionalnejših metodah dela, ker žal opa-

žamo, da modernizacija v naši upravi na splošno ne napreduje z istim tempom kot v proizvodnem sektorju. To ne velja samo za dopisovanje, ampak tudi za vse ostale oddelke, predvsem za računovodstvo. Mnenja sem, da je ena perečih nalog naših organov upravljanja pripraviti načrt za racionalizacijo pisarniškega poslovanja, ker je tu obilo možnosti za doseg velikih prihrankov.

Ivan Gajšt

DOPIŠUJTE V „GRADISOV VESTNIK“!

Avgust Adamčič - sedemdesetletnik

pravi, pa ni trpel ravno pomanjkanja, ker je bila mati dobra gospodinja. Izučil se je za kovača, v bivši Jugoslaviji pa je vozil avtobus na progi Ljubljana—Celje.

Bil je vedno v naprednih delavskih vrstah, zato ga kmalu najdemo med aktivisti Osobodilne fronte.

Pri našem podjetju se je zaposlil že leta 1946, in sicer pri gradnji avtomobilske ceste Ljubljana—Vrhnik. Nato pa je bil zaposlen na različnih gradbiščih, danes tukaj, jutri tam in tako so leta hitro pretekla.

Kdaj mu je bilo pri našem podjetju najlepše? Malo je pomislil in dejal, da je bilo to pri gradnji ceste na Vrhniko. Najslabše pa se mu je godilo, ko je bil z valjarjem na Pohorju. Vedno se je namreč bal, da ne bi padel z valjarjem vred v prepad, ali pa da mu za valjar ne bi zmanjkalo vode.

Bil je med prvimi člani delavskega sveta in dve leti član upravnega odbora v centralnih obratih. Sedanjni predsednik sindikalne podružnice tovariš Zajc pravi, da je bil Avgust vedno dober sindikalni odbornik.

Mnogo bi se lahko še pomenkovala, toda čas malice je potekel. Stisnila sva si roki in Adamčič je že hitel na svoje delo. Zelimo mu še obilo zdravih in veselih let.

LC

Če mi ne bi Avgust Adamčič sam povedal, da je pred nedavnim obhajal sedemdesetletnico, mu ne bi vrejel, saj je še tako mladosten in čil, da bi mu tega na pogled ne prisodil.

Tovariš Adamčič je bil rojen v Pečovah pri Celju. Njegov oče je bil rudar in tako je Avgust preživel svoja mlada leta v Hrastniku. Zasluzek je bil takrat majhen, kot sam

Nove tehnične pridobitve in sodobni način gradnje v letu 1958

Celotni napredek v gradbeništvu karakterizira več komponent. Predmetno poročilo obravnava predvsem pridobitve oziroma nove postopke itd. s področja:

- industrijske proizvodnje — prefabrikacije elementov
- novih operativnih posegov pri izvajanju gradbenih del
- kvalitete — rezultati preiskav betona in cementa
- študija raziskovalnih del.

Industrijska proizvodnja

Pregled industrijske proizvodnje v l. 1958 je podan predvsem za naš Obrat gradbenih

Leto	Letna produkcija ml	Letna realizacija 000	Izdelovalne ure letno	Vrednost nosilcev din/ml	Izdelov. ure za 1 ml nos.	Vrednost 1 izdelov. ure	Dobiček v % realiz.
1954	11.000	4.500	6.500	410	0.59	850	—
1955	30.000	12.700	15.300	424	0.51	670	8
1956	36.000	12.500	19.400	350	0.55	650	5
1957	50.558	19.880	19.352	390	0.38	1020	4.7
1958	42.413	14.577	14.782	344	0.35	990	7.3

Vacuumirane kanalete Titograd:

Podjetje je na gradbišču Titograd nadaljevalo industrijsko izdelavo kanalete za namakalna dela po Vacuum postopku. Poleg teh kanalete je podjetje izdelalo tudi na industrijski način (v prefabrikaciji) podstavke za te kanalete. Celotna vrednost realizaci-

polizdelkov v Ljubljani z gradbiščem v Titogradu.

Prejnapeti opečni stropni nosilci in preklade: na obratu Opekarna Brežice je bilo izdelanih 42.413 m opečnih in DIN prejnapetih nosilcev za stropne konstrukcije. Realizacija: din 14.577.856. Izdelki so bili dobavljeni za potrebe gradbišč Ravne na Koroškem. Za log in gradbeno vodstvo Ljubljana ter Zavod za stanovanjsko izgradnjo v Ljubljani. Izraženo v kvadratnih metrih stropa predstavlja zgoraj na industrijski način izdelana količina stropnih nosilcev skupaj 17.000 kvadratnih metrov bruto stropnih površin. Pregled celotne produkcije v l. 1954—1958 je naslednji:

Kanalete:	Produkcija 1957		Produkcija 1958		Produkcija skup.	
	ml	m ³	ml	m ³	ml	m ³
T 40	3244	106	1051	34	4295	140
T 60	3204	196	6157	579	9341	575
T 80	3532	241	4262	409	7794	750
T 100	1360	197	2976	545	4336	542
T 120	748	142	954	184	1702	326
Skupaj	12088	982	15380	1551	27468	2555

Vrednost podstavkov je znašala 15.516.600 din (za 26,848 kd) Vrednost kanalete pa je znašala 72.460.948 — 15.516.600 = 59.144.548. Vrednost enega kubičnega metra vacuumiranega betona, izdelanega na industrijski način, znaša ca 89% vrednosti, če bi take elemente oz. izdelke izdelovali na navadni način na licu mesta.

Izdelek	Produkcija 1957		Produkcija 1958		Produkcija skup.	
	kom	m ³	kom	m ³	kom	m ³
drogovi	660	278	383	165	1043	443

po vacuum postopku je bilo torej skupno izdelanega betona v l. 1958

$$1551 + 165 = 1516 \text{ m}^3$$

Armiranobetonski drogovi za elektrifikacijo železnice

Obrat je tudi v letošnjem letu izdeloval drogeve za elektrifikacijo naših železnic po Vacuum postopku. Ti drogovi so bili nato transportirani po železnici na odsek proge Postojna — Ljubljana ter tam vgrajeni. Celotna produkcija v l. 1957/1958 je naslednja: nonparel glava

v primerjavi z l. 1957, kjer smo izdelali po istem postopku 1260 m³ betona, znaša to povečanje 20%.

Prejnapeti železniški pragovi

Obrat je v l. 1958 osvojil v celoti produkcijo izdelave prejnapetih železniških pragov (produkcija v l. 1957 je bila v poizkusni fazi), tako glede kvalitete (izdelek je najboljši v državi) kakor tudi glede izpolnjevanja plana. Produkcija teče danes nemoteno in redno (v kolikor ne nastopajo motnje pri dobavi patentirane žice iz železarnice Jeseni-

Indeks	Produkcija 1957 din	Produkcija 1958 din	Skupaj din
cena/kom	4.200	28.000.000	53.500.000
			81.500.000

Povečanje produkcije napram 1957 znaša 190%. Z izdelanimi pragovi je bilo možno izvesti oziroma položiti ca 12,5 km železniškega tira. Kot je bilo že omenjeno so pragovi zadostili tozadavnim tehničnim standardom. Izvršenih je bilo za celotno produkcijo 194 preiskav na računsko obtežbo ter 20 preiskav na porušenje. Predpisana marka betona MB 500 kg/cm² je bila v povprečju dosežena v l. 1958 s 512 kg/cm².

Bloki in stropna polnila iz lahkih agregatov:

Obrat je izdelal v l. 1958 62.600 kom blokov različnih dimenzij, kar predstavlja izraženo v NF enotah 1.100.000 NF enot.

Poleg tega je obrat tudi izdelal 65.213 kom polnilnih elementov za stropove, kar predstavlja 530.000 NF enot.

Skupaj je bilo torej izdelanih elementov v lahkem betonu kot nadomestilo za opeko 1.530.000 NF enot.

Po normativu za gradnjo stanovanj po tradicionalnem načinu v opečni izvedbi predstavlja omenjena količina nadomestilo za skupaj 80 stanovanj normalne 75 m² bruto etažne stanovanjske površine.

V letu 1958 je Obrat gradbenih polizdelkov v Ljubljani dobil pri investicijski banki kredit v višini 160.400.000 din pri 40.000.000 dinarjev lastni udeležbi. Gornji kredit je bil dobljen na osnovi vloženega investicijskega programa (cel. investicije din 200.400.000), ki predvideva povečanje industrijske proizvodnje v celotnem znesku po finančnem pokazatelju na 443.000.000 din letno (današnja realizacija znaša ca 170.000.000). Povečanje kapacitet gre predvsem na račun stanovanjske gradnje, to je prefabriciranih montažnih elementov in blokov iz lahkega betona kot nadomestilo za opeko. V celoti gre za kapaciteto 500 stanovanj letno in ca 16.000.000 NF enot zidakov.

ce) in je dnevna kapaciteta obrata 56 pragov. Letna možna kapaciteta pri polni 10-mesečni produkciji znaša 14.000 pragov. Pregled celotne produkcije v letu 1957/58 je naslednji:

Izdelek	Produkcija 1957 kom	Produkcija 1958 kom	Skupaj kom
pragovi	6661	12.768	19.429

Realizacija v teh 2 letih je naslednja (po vrednosti):

Indeks	Produkcija 1957 din	Produkcija 1958 din	Skupaj din
			81.500.000

Z rekonstrukcijo obrata je podjetje pričelo v oktobru lanskega leta ter bo celotno delo končano v l. 1959.

Iz gornjih podatkov je razvidno, da bo celotna industrijska prefabrikacija znatno povečala kapaciteto podjetja, saj bo praktično, kar se tiče primerjave z opekarnami, nadomestila v celoti kapaciteto dveh normalnih opekarn, ki proizvajajo letno vsaka po 8.000.000 zidakov.

Kvaliteta — rezultati preiskav betona in cementa

Splošno: Tudi ob zaključku letošnjega leta je opaziti, da naša laboratorijska služba v podjetju ne dosega tiste stopnje, ki naj bi bila značilna za industrijsko podjetje obsega Gradis. Stalni kontroli kvalitete, prvenstveno betona, se posveča premalo pažnje. Organizacija laboratorijev na vseh gradbiščih ni zadovoljiva, saj se zaposleno osebje prečesto menjava in novodošli nimajo potrebnih izkušenj za opravljanje tega dela. Laboratorijska oprema je nepopolna in tudi iztrošena. Razen laboratorija v Obratu polizdelkov, ki je obenem tudi laboratorij gradbišča Ljubljane in dobro organizirane službe pri letošnji gradnji avtocest, so ostala gradbišča glede tega zaostala. Pri gradnji objektov je potrebno nenehno zasledovati in kontrolirati kvaliteto sestavnih delov oziroma elementov. Naj omenim samo beton kot glavni pokazatelj kvalitete ter možnost prihranka cementa, če bi dejansko laboratorijska služba delala in koristila n. pr. 7 dnevne trdnosti betonskih kokov, v zvezi s predpisano 28 dnevno MB betona.

Malce se pazi na kvaliteto gramozov, posebno kar se tiče čistosti.

Ing. Lenard Treppo

(Konec prihodnjic)

gradbenega materiala v Avstriji in Zahodni Nemčiji

Oktober lanskega leta me je vodila pot z Dunaja v Zahodno Nemčijo, kjer sem nadaljeval svojo prakso, s katero sem pričel v Avstriji. Na moje veselje pa se je ta praksa razširila tako, da sem si poleg separacij ogledal tudi tovarne, ki izdelujejo opremo za separacije, gradbišča in drugo gradbeno dejavnost. Ob koncu svojega članka nameravam na kratko opisati vse te stroje in opremo, medtem ko naj se prej še zadržim na dejavnostih separacij in gradbeništva v Nemčiji.

gonete in stavljanje v sušilno komoro (1 delavec)

št. 7. Dvig in prenos pragov iz vagoneta z dvigalom na tolkalni stroj, kjer se izbije prag iz modela (1 delavec)

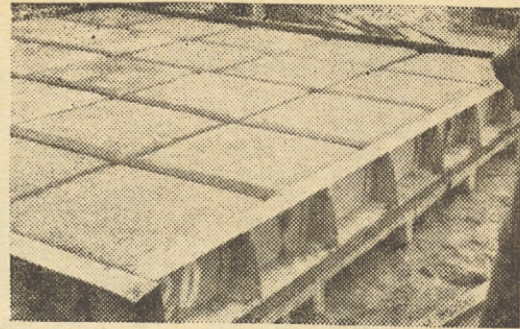
št. 8. Izvijanje nateznih vijakov

št. 9. Izbijanje praga iz modela (1 delavec)

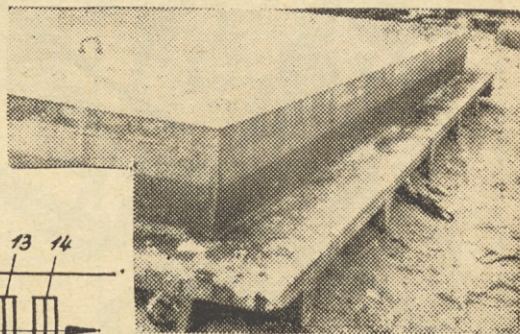
št. 10. Izvlačenje gumi vložkov in ročno zabijanje lesenih čepov (1 delavec)

frakcije in sicer 0 — 35, 35 — 100 in 100 — X. Od tu dalje potujejo te tri frakcije vsaka svojo pot.

Grobi in srednje grobi material potujeta vsak zase preko magnetnih bobnov na trakove, na katerih odbirajo delavci ročno organske, betonu škodljive primesi. Nadaljnji proces se izvrši za grobi material v dveh 35 tonskih krožnih drobilcih. Ta zdrobita material do velikosti zrna 60—80 mm ϕ . Sita z mrežami 18 mm zopet klasirajo material.

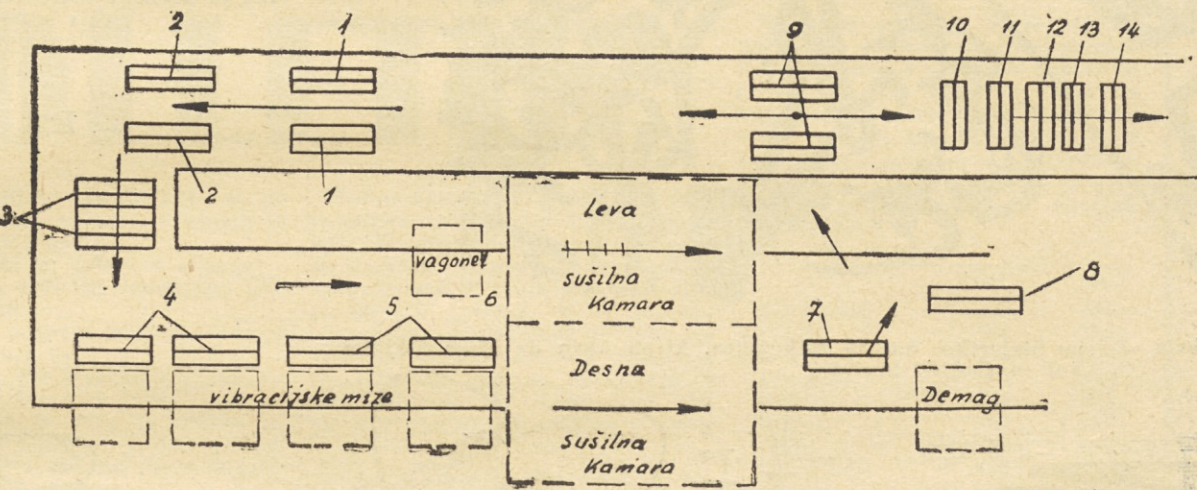
Slika 1.

Slika 2.

Podjetje Wayss & Freytag A. G., Frankfurt — Proizvodnja železniških pragov iz prenapetega betona

Kapaciteta podjetja znaša pri dveh izmenah 1000 kom železniških pragov dnevno, pri zaposlitvi 65 delavcev v dveh izmenah. V parno peč, ki obratuje z mokro paro temperature $t = 80$ stopinj, je mogoče naložiti ca 500 pragov, katere pariyo 8 ur. Po parjenju pragove razopaziyo in popustijo žice. Pragovi so deponirani na prostem v skladovnicah do višine 8 m. Cena praga znaša 36 DM brez železne podloge in pritrilnih vijakov. Volumen praga znaša 0,1 m³, življenjska doba pa 60 let. Tolerančne mere ± 1 mm so predpisane samo z ozirom na tirnično širino. Prag je poenostavljen do največje mogoče mere. Prejnapeta žica ST 155/150 ϕ 9,7 mm je napeta kot dve zanki od enega do drugega konca praga. V takšnem stanju jo držita dva s pločvino pooblašena betonska valja premera 120 mm. Prečno na os valja je izdelana luknja ϕ 25, skozi katero se namesti vijak M 20 za natezanje. Na te vijake se pred betoniranjem namesti gumaste plašče tako, da je mogoče po parjenju vijake izvleči. Lesni vijaki za pritrilitev tračnico so uviti v lesene vložke, zalite v betonu.

št. 11. Mazanje podloge, kamor je namestiti železne podložne plošče za tirnice (1 delavec)

št. 12. Postavljanje podložnih plošč

št. 13. Postavljanje okvirne šablone za vijake tirnic in dokončno privijanje slednjih

št. 14. Odvzem pragov in prenos na deponijo s portalnim žerjavom.

Beton se pripravlja v dveh protitečnih mešalcih, kapacitete 250 l gotovega betona. Mešalci so postavljeni v nadstropju, do njih pa se transportira gramoz z elevatorjem in cement po zračnem cevovodu. Sijanje materiala v mešalec se vrši avtomatsko s predhodnim tehtanjem. Pripravo betona nadzira le en človek.

Tako velika produktivnost pragov je posledica premišljenega tehnološkega postopka in poenostavitve izdelka do največje mogoče mere.

Podjetje Verwertungs — GmbH — Frankfurt am Main

To podjetje izdeluje izdelke vibriranega betona iz ruševin, katere so nastale v času vojne v Frankfurtu in okolici. Podjetje je osnovano po vojni ter se je povečalo do današnjih kapacitet šele pred 10 leti. Do leta 1947. je izdelalo le okrog 500.000 zidakov in 400.000 strešne opeke. Z večjimi kapacitetami je pričelo obratovati podjetje po letu 1949. ter izdelalo do leta 1950. 2 $\times$ 10⁶ opeke in 16 $\times$ 10⁶ votlakov. Leta 1954. je izdelalo to podjetje že 25 $\times$ 10⁶ opeke, 6,6 $\times$ 10⁶ votlakov in ca 500.000 kvadratnih metrov strešne opeke.

Tehnološki postopek izdelave:

Iz vagonov sipljejo ruševine na rešetko razmer ca 90 $\times$ 5 m. Rešetke imajo odprtine 0,5 m tako, da se dozira preko njih cele bloke na strgalni transporter, kateri vodi material do vodoravnega in nato navpičnega transporterja s korci vsebine 1 m³. Ti odlagajo material na separaciji. Prvi proces se izvrši na rešetki z valji. Večji del materiala potuje preko te rešetke na kaskadno sito. Rešetka in sito delita materiala v tri

Material nad 18 mm pada ponovno preko magnetnega valja v fini krožni drobilec. Dva nihajoča sita z mrežami 3, 15 in 18 skrbita za poslednje sortiranje.

Slični postopek kot pri grobem materialu se odvija pri materialu od 35 do 100 mm. Po odstranitvi grobih organskih primesi, pada material v krožni in čeljustni drobilec ter končno v valjni mlin, ki ga zdrobi do zrn 15 mm ϕ . Od tu dalje potuje material končno preko dveh sit, katera ga delita v frakcije kot v prejšnjem primeru.

Frakcija od 0—35, katere je 48% ima v sebi največ drobnih organskih primesi, potuje svojo pot. Te primesi ni mogoče odstraniti z enostavnim ročnim prebranjem v času transporta. Zato je bila v ta namen postavljena posebna sinter naprava.

Ves material od 0 do 35 se meša s 6% drobnega kokska. Ta mešanica potuje na pomični brezkončni rešetki, širine 2 m. Nad rešetko se nahaja vžigalni obok, ki vžge koks. S koksom vred zgore tudi ostale organske primesi. Ekshaustor, kapacitete 5750 m³/min, odstranjuje najmanjše delce prahu in istočasno povzroča dober dotok zraka za gorjenje. Na koncu te ca 50 m dolge naprave rešetke se nahaja drobilec, ki drobi material v frakcijo 0—100 mm. Istočasno brizga na ta vroči material hladna voda, katera povzroča še nadaljnje razpadanje.

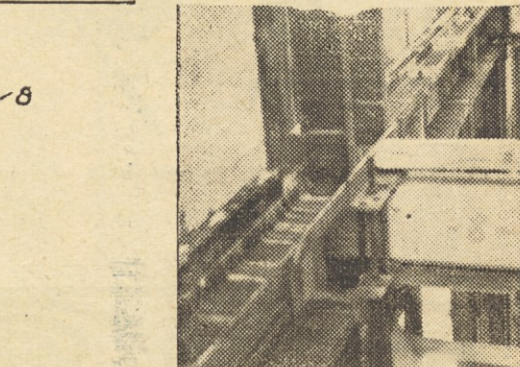
Nadaljnji transport se vrši na Schenekovih vibrirnih pločevinastih žlebovih. Preko traku za tehtanje transportiranih količin potuje ta, kot že preje omenjeni material v silose betonarne.

Betonarna:

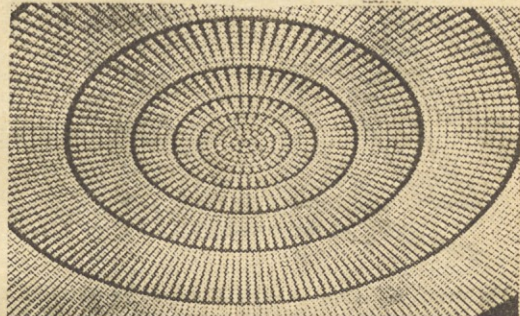
Material, dobljen po gornjem postopku, mešajo s cementom in vodo v štirih 1500 l protitečnih mešalcih. Ves material, kakor tudi rinfuzo cement, tehtajo.

Izdelava blokov se vrši na dveh avtomatskih vibrirnih strojih firme Schlosser, od katerih izdelava vsak v enem taktu 1 kvadratni meter opeke. Transport izdelkov se vrši na vrhni transporterji, prečni transport pa s pomočjo Demag dvigalk. Zidake suše na prostem, na betonski ploščadi. Na kamione pa jih nakladajo z elektrovozički, izvedenimi z vpijemnimi klesčami.

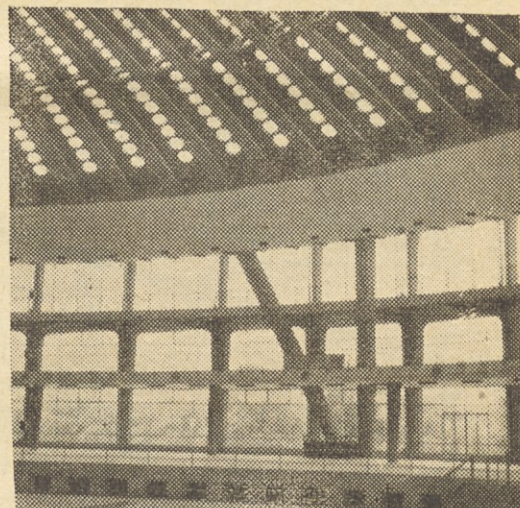
ing. Franc Marinič

Slika 3.

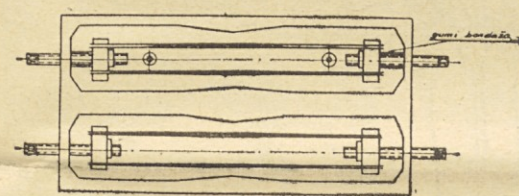
Slika 4.

Slika 5.

Slika 6.

Dvojni model z vstavljanimi žicami

V proizvodnji teh pragov je uveden tekoči trak. Potujoči transporter dostavlja in odvzema vsakemu delavcu model, oziroma prag, kateri mora opraviti na njem predpisano delovno operacijo. Seveda se celoten proizvodni proces ne odvija zaporedno, pač pa se sestavni deli za pragove izdelujejo v vzporednih delavnicah (vijaki, čepi, vezanje žic), medtem ko se glavna proizvodnja, katere tehnološki postopek prikazujem spodaj, odvija na tekočem traku:

št. 1. Vstavljanje lesenih vložkov in privijanje slednjih (2 delavca)

št. 2. Vstavljanje s pločvino pooblečenih valjev in predhodno zatezanje vijakov (2 delavca)

št. 3. Dokončno hidravlično zatezanje vijakov (1 delavec)

št. 4. Sipanje in vibriranje betona (2 delavca vzporedno)

št. 5. Dokončno oblikovanje praga z vibrirnimi plohi (2 delavca)

št. 6. Nadlaganje pragov v modelih na va-

Gradbena dejavnost v Beogradu

Društvo inženirjev in tehnikov je junija letos organiziralo ekskurzijo gradbenikov v Beograd, ki sta se je udeležila tudi dva člana našega kolektiva. Priobčujemo nekaj zanimivosti s te ekskurzije.

Izgradnja Novega Beograda je v znamenju novih in sodobnejših načinov gradnje. Najzanimivejša je vsekakor gradnja 8 nadstropnih stanovanjskih blokov, katerih konstrukcija je iz prenapetih montažnih elementov. Stebri gredo skozi tri etaže in med stebre vpnejo medetažne plošče iz durisolat, (lahek material, iz lesenih odpadkov, cementa in kemičnih dodatkov — švicarski patent). Na sliki 1. so durisolat plošče v železnem kalupu. Po zabetoniranju in strnjevanju plošče napnejo. Na sliki 2. vidimo ploščo, pripravljeno za montažo. Slika 3. pa kaže jekleno ogrodje, na katero polagajo montažno ploščo preden jih s prenapetim betonom stisnejo med stebre.

Slika 4. prikazuje stekleno kupolo nad dvorano v novi zgradbi Zveznega izvršnega sveta v Novem Beogradu. Konstrukcija je iz

luxfer stekla in betonske smreže. Izdelali so jo Francozi.

Beograjski sejem tvorijo tri hale, po konstrukciji in izvedbi zelo sodobne in smele. Največja, hala I., ima kupolo premera 106 m in je največja v Evropi (slika 5.) Konstrukcija je iz prenapetega betona. Konstruktor je ing. Zečelj. Slika 6. pa kaže notranjost hale II. Gradnja stolpnice: Omembe vredna je ideja, da tvori nosilno konstrukcijo 6 betonskih zidov, med katere montirajo stropne konstrukcije. Betonske zidove betonirajo s plezajočim opažem. (Slika 7.)

Na Karaburmi, periferijskem delu Beograda, grade naselje enonadstropnih hišic iz durisol in žlindrehih blokov na podoben način, kot to gradimo mi v Gerbičevi ulici v Ljubljani.

Zanimiv je bil tudi ogled najmodernejšega hotela, ne samo v Beogradu marveč v vsej državi. To je hotel Metropol z zelo razkošno opremo. Apartmani so po 10.000 din na dan, postelje pa so tudi po 500 din na dan. Imajo lastno elektriko, hladilnike in klet za

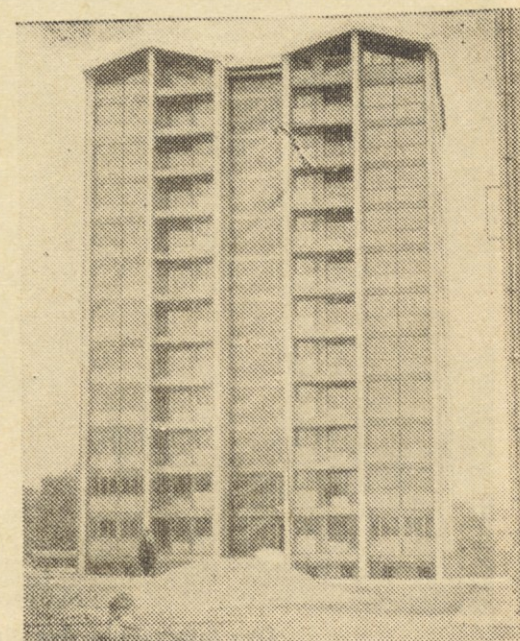
10 vagonov vina. Na zalogi imajo tudi steklenice whiskyja po 22.000 din ena.

Med drugim smo si ogledali tudi veloblagovnico »Beograd«, ki so jo prav te dni odprli na Terazijah, staro skupščino in pa gradnjo novega Pančevskega mostu. Zanimivo je, da morajo postaviti novi most na stare opornike, vendar niti železniški, niti cestni promet po starem mostu ne sme biti prekinjen. Zato so s prenapetim betonom izdelali dodatne konzole na stare opornike, na katere bodo premestili staro konstrukcijo. Po demontaži starega mostu bodo konzole verjetno spet odstranili.

Seznanili smo se tudi s konceptom bodoče ureditve in izgradnje Novega Beograda, ki bo po dovrstitvi zares inpozantan. Zaenkrat pa na vsem tem velikanskem prostoru med Donavo in Savo samevajo le posamezne stavbe, od katerih je le objekt Zveznega izvršnega sveta že deloma dokončan in deloma v uporabi.

B. V.

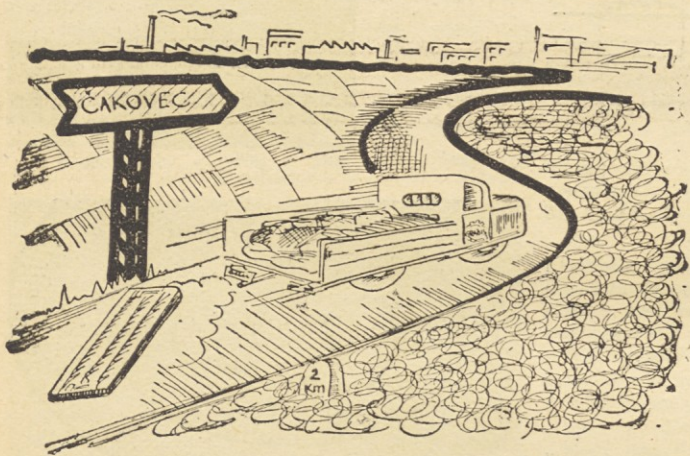
Slika 7.

Ali je kolektiv uslužbencev našega počitniškega doma v Ankaranu tudi v resnici tako složen kot tule na sliki?

»Vojvodina Kranjska« je namahala »Zelena Štajersko« kar za 96 kegljev, kljub temu da slove Štajerci kot »najboljši« kegljači.

Na cesti Maribor — Čakovec se je zgubila stranica kamiona. Poštenega najditelja prosimo, naj jo proti nagradi po pošti pošlje na naslov: Centralni obrati, Maribor.

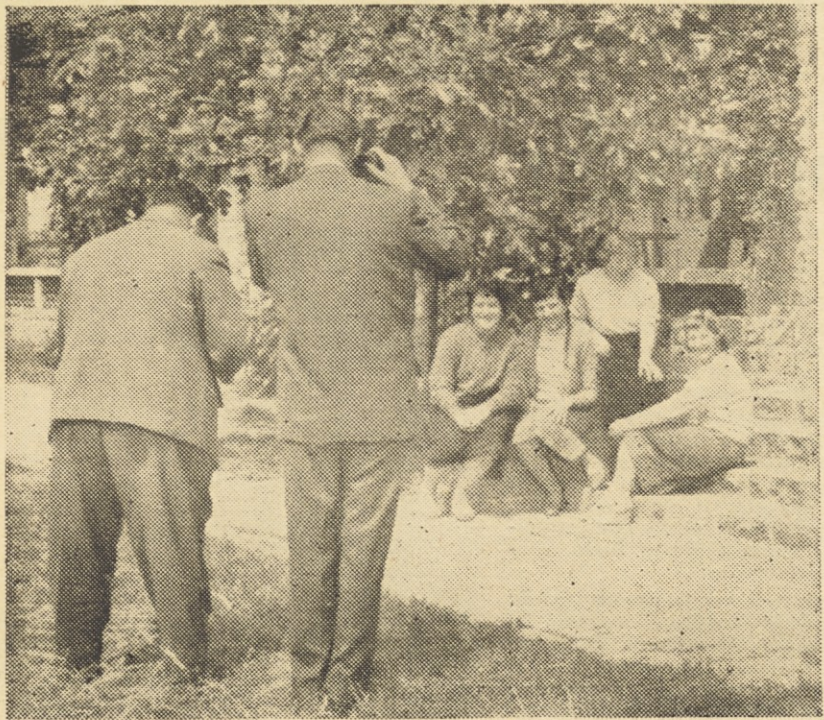
Intenzivne priprave članov našega kolektiva v Kopru na športni dan Gradisa. Le škoda, da ne bomo tekmovali v ribolovu.

V nekaterih edinicah so mislili, da bodo dobili dvojne razlike: za tisto kar so dobili izplačano že ob akordih, in razliko od tarifnih postavk. Toda račun je bil brez krčmarja...

V našem naselju na Šmartinski cesti v Ljubljani pravijo, da imajo toliko denarja, da se jim ne bo prav nič poznalo, ko bodo plačali račune za vodo. Te steče vsako noč komaj nekaj kubičnih metrov. Voda je pa tudi samo po 150 dinarjev kubik.

Dva fotografa — dva direktorja

Včasih sedijo za mizo različni tipi ljudi. Da pa ne bo kateri užaljen, so vsi upodobljeni v obliki živali.

No, pa pogledjmo, kakšne so njihove značilnosti!

St. 1. Pes — stvari jemlje osebno. Ljudje se ga izogibajo, je preoster in neprijeten.

St. 2. Konj. Zelo pozitiven, dobro sodeluje, nanj se je treba zanesti. Je zelo pomirljiv in vedno soliden. Trezno presoja položaj.

St. 3. Opica — povsod hoče pokazati svoje znanje. Je nadležen in se v vsako stvar vtika kot izvedenec. Njegovo znanje je površno ali ga pa sploh nima.

St. 4. Zabam so podobni ljudje, ki radi poslušajo samega sebe, vedr govori, čeprav za to nimajo razloga.

St. 5. Ovčeka — nima zaupanja vase, čeprav dostikrat mnogo ve. Vedno se boji, da se ne bi komu zameril. Med ljudmi se počuti slabo in ima občutek manjvrednosti. Je pa zelo občutljiva.

St. 6. Jež — ni mu dosti do skupnega dela, je zelo nezaupljiv, rad bode, nima pa nobenih novih idej. Rad podcenjuje ljudi in smatra, da so manjvredni od njega.

St. 7. Povodni konj — nikjer aktivno ne sodeluje. Navadno ne obvlada strokovnih področij, ali pa nima dovolj pooblastila. Rad spi in delo ga ne interesira.

St. 8. Zirafa — tako ljudje menijo, da so več vredni kot drugi. Stvari samo opazujejo, radi pa kritizirajo izza vogalov. So pa zelo »važni« in nihče nima poguma, da bi se jim zoperstavil.

St. 9. Lisica — je zvita in zahrbtna, v obraz se dobrika, drugače bi ga pa najrajše vgriznila. Prav tako rada kritizira toda nikoli naravnost. Rada strelja okoli oglov.

